

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete 15 hp – Journalistik

Den gråtande journalisten

*En studie av publikens syn på subjektiv
nyhetsrapportering.*

*Författare: Martina Sandström
Författare: Ellen Borell*

*Handledare: Helena Meldré
Examinator: Kristoffer Holt*

*Termin: HT14
Ämne: Journalistik
Nivå: Kandidat*

Abstract

Author: Martina Sandström, Ellen Borell

Title: The Crying Journalist

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 38

The aim of this study is to examine how the public responds to the journalists' use of subjectivity in the reporting of broadcasting news. The investigation is a qualitative study based on nine interviews with respondents in ages of 21 to 25 from different parts of Sweden. After showing five examples of news reporting with a subjective approach, the respondents gave their look on the use of subjectivity. The theoretical frame of the investigation is founded on the theory of framing (de Vreese, 2005; Entman, 1993) and the discussion concerning the terms objectivity and subjectivity (e.g. Westerståhl, 1972).

The investigation shows that the respondents saw the use of subjectivity in news reporting as something that made them able to connect and identify to the news and the journalist. It also showed that the news was made more comprehensible. The investigation, on the other hand, also showed that the respondents felt like the journalists made assumptions for them. Irrespective of the reaction, the investigation showed clear results of the fact that the respondents own values was an underlying factor in their stance to subjectivity.

Keywords

Journalism, subjectivity, objectivity, emotional engagement, the public, broadcasting news, reaction

Innehåll

1 Introduktion	1
2 Problembakgrund	2
2.1 Samhällelig relevans	3
3 Syfte och frågeställningar	4
4 Begreppsdefinitioner	4
4.1 Subjektiv nyhetsrapportering	4
4.2 Känslor	5
4.3 Nyhetsrapportering	5
4.4 Etermedier	5
5 Metod	5
5.1 Metodmotivering	5
5.2 Val av intervjupersoner	6
5.2.1 Presentation av intervjupersoner	7
5.3 Material	8
5.3.1 Exempel på subjektiv journalistik	8
5.4 Procedur	9
5.5 Databehandling	12
5.6 Metodkritik	12
6 Forskningsetik	13
6.1 Etiska överväganden	13
6.2 Validitet och reliabilitet	13
7 Litteraturgranskning	14
7.1 Framing	14
7.1.1 Framingmodell	16
7.1.2 Socialisationsprocessen	16
7.2 Priming	16
7.3 Den etiska omsorgen	17
7.4 Vad är en nyhet och hur ska den berättas?	18
7.5 Objektiviteten och dess betydelse	19
7.5.1 Objektivitetsmodell	20
7.6 Journalisternas syn på subjektiv journalistik	22
7.7 Publikens syn på förtroende	23
7.8 Uses and gratification	24
8 Resultat och analys	25
8.1 Hur upplever publiken subjektivitet i nyhetsrapportering?	25
8.2 Vad kan subjektiv nyhetsrapportering innebära för publiken?	29
8.3 Hur påverkas publikens förtroende av subjektiv nyhetsrapportering?	33
8.4 Hur ser publiken på mer subjektivitet i framtida svensk nyhetsrapportering?	34
9 Diskussion och sammanfattning	35
9.1 För- och nackdelar med subjektivitet	36
9.2 Förslag på fortsatt forskning	37
Referenser	39
Tryckta källor	39
Vetenskapliga artiklar	40
Elektroniska källor	41
Referenser till exempel	42

Bilagor	43
Bilaga A Presentation av intervjupersoner	43
Bilaga B Presentation av exempel på subjektiv journalistik	45
Bilaga C Intervjuguide	47

1 Introduktion

Empati som känsla står mot professionalism. Om det kan vi berätta. Professionalism tillägnar man sig genom ihärdig övning. En nyanställd slaktare känner kanske medlidande med de första hundra grisar han äger makten att röva livet från. Efter tiotusentals slaktade grisar är dödsstriken de samma, men slaktaren immun och professionell, han gör det han ska utan empati. [...] Så är det att berätta om tårar, mina vänner!
(www.sverigesradio.se).

Så skriver en av de som kommenterat programinslaget "Hur mycket känslor tål journalistiken" i radioprogrammet Medierna i P1. Det var den 18 november 2013 som Medierna i P1 (Medierna i P1, 2013) sände programinslaget som handlar om journalisternas egna känslor i nyhetsrapportering. Ett nyhetsinslag med Cecilia Uddén tas upp som ett exempel på när en reporter öppet visar medlidande under en nyhetssändning.

Den 23 oktober 2013 möter Sveriges Radios mellanösternkorrespondent, Cecilia Uddén, talesmannen för Egyptens utrikesministerium, Badr Abdelaty. Intervjun, som sändes i Ekot (Ekot, 2013) skulle handla om situationen för syriska flyktingar i Egypten efter båtкатаstrofen utanför Italiens kust. Cecilia Uddén ställer frågor om de flyktingar som tvingats tillbaka till Syrien men Badr Abdelaty vägrar erkänna att syrianska flyktingar skickats tillbaka till sitt krigshärjade hemland och ger kalla byråkrat-svar till Uddén. Uddén försöker få Abdelaty att förstå henne men han blir irriterad när Uddén ställer frågan om en kvinna, som förlorat sina tre barn, utgör en säkerhetsrisk. Till slut brister det för Uddén och hon börjar gråta och Abdelaty stänger då av bandspelaren och säger att intervjun är över. Efter att intervjun hade sänts uppmärksammades Uddén i media och en del berömde hennes mod att visa upprördhet, men hon fick även en del kritik riktad till sig. Intervjun är ett exempel på hur journalisten Uddén sätter en intim och personlig ton på intervjun.

I en intervju i programmet Medierna i P1 (Medierna i P1, 2013) säger Cecilia Uddén att journalister kanske har en föreställning om att publiken kommer reagera negativt om man går utanför mönstret, men tillägger att hon själv tror att det är tvärtom. I ett kapitel i Publicistklubbens årsbok 2009 (s. 19-24) skriver Cecilia Uddén om det omdiskuterade journalistiska idealet gällande objektivitet. Uddén menar att journalister kan vara

subjektiva men ändå rapportera sakligt och opartiskt och pratar om reportrars skeptiska och subjektiva närvaro som ett konkurrensmedel som blivit en bristvara.

I *Medierna i P1* (*Medierna i P1*, 2013) blir även Eva Landahl, chef och ansvarig utgivare för *Aktuellt*, intervjuad. Hon tror att det är bra att man känner för det man berättar om och uppmuntrar programledarna på *Aktuellt* att använda sig mer av sig själva. När äldrevården diskuterades tog ankaret, Anna Hedenmo, sin egen åldrande mamma som exempel och när dagisköerna var på tapeten drog ankaret, Jon Nilsson, paralleller till sin egen dagisfrustration. Eva Landahl tror att journalister anpassat sig till en förändrad ton hos medier och hon tror inte att trovärdigheten försvinner om reportrar visar mer känsla. Men hur ser då publiken på den nyhetsrapportering som präglas av mer subjektivitet? Vår studie syftar till att undersöka hur en del av publiken ser på den subjektiva journalistiken.

2 Problembakgrund

Diskussionen om objektivitet har på senare tid gjort en vändning, bland annat i form av nyhetsrapporteringar, likt Cecilia Uddéns nyhetsinslag. I nyhetsrapporteringar finns en journalist som visar åsikter, känslor och tankar och därför utmanar normen om objektivitet i största möjliga utsträckning inom nyhetsjournalistiken. Efter intervjun med Egyptens utrikesministerium (Ekot, 2013) möttes Cecilia Uddén av många reaktioner. I en intervju med SVT efter händelsen (Edman, 2013) berättar hon att det endast av sex stycken negativa kommentarer av dem cirka 250 mail-, Facebook- Twitter-reaktioner som hon fick. Det var kommentarer som “ett lågvattenmärke” och “oproffsigt” som blandades med en övervägande mängd positiva kommentarer om att hårdhudade och luttrade journalister kan visa känslor och att det var starkt, genuint, omskakande och berörande.

Att journalister ska sträva efter objektivitet i sitt arbete är något som det förts en diskussion kring under en lång tid. Björn Häger (2009, s. 19) menar att objektiviteten är ett omdiskuterat journalistiskt ideal. Subjektivitet har ansetts som något som ska elimineras till så stor grad som möjligt för att man som journalist ska lyckas hålla sig till det journalistiska uppdraget. Konflikten mellan engagemang och objektivitet rör, enligt Erik Fichtelius (2008, s. 23), grunderna till vår yrkesroll som journalister.

Bill Keller, föruttra chefredaktör på tidningen The New York Times, har på opinionssidorna i samma tidning skrivit en text där man kan följa hans mejlkonversation med en annan journalist just gällande subjektivitet (Keller, 2013). Bill Keller förespråkar att man som journalist ska sträva efter objektivitet medan den uppmärksammade journalisten Glenn Greenwald säger att objektiv journalistik är journalistik där subjektiviteten bara är dold för publiken och att man därför ökar sin trovärdighet genom att blotta sin subjektivitet som reporter. Vid en granskning av den publicerade mejlkonversationen förstår man att förhållningssättet mellan subjektivitet och objektivitet är en svår balansgång. Artikeln har fått cirka 600 kommentarer av läsare runt om i världen och tittar man på dessa kommentarer så ser man att åsikterna är delade i frågan och mängden kommentarer indikerar enligt oss att det finns åsikter bland publiken gällande subjektivitet. Åsikter som behöver lyftas och granskas.

2.1 Samhällelig relevans

Denna studie har utförts eftersom det ansågs fördas kvalitativa metodologiska grepp för att tränga in på djupet i människors värderingar för att bättre förstå vad publiken har för åsikter om den subjektiva journalistiken. Genom vår undersökning vill vi visa hur en del av publiken kan se på den subjektiva journalistiken som tas i uttryck via känslor eller åsikter i nyhetsrapportering i tv och radio och vilka följder det kan bli hos denna del av publiken. Vi anser att vår studie kan vara en öppning för fortsatta kvalitativa studier.

Idag har publiken möjlighet att återkoppla nyhetsrapportering via sociala medier och även direkt till reportrar via mejl och i kommentarsfält. Den typen av återkoppling kan vara till stor hjälp för medieföretagen att rikta sin journalistik mot den väg som publiken vill att den ska gå. För att studera publikens syn på djupet gällande presentationssättet tror vi dock inte denna typ av återkoppling. Dels är det endast de som aktivt tar ställning som kommer till tals och det ger inte möjlighet för journalister och nyhetsproducenter att ta del av samlad och väl bearbetad studie. Forskningen är intressant för så väl publiken som för medieföretag då den erbjuder en bredare bild av hur en del av publiken kan se på subjektivitet i nyhetsrapportering.

En studie av det här slaget är viktig för medieföretagen eftersom att den kan bidra positivt till det redaktionella utvecklingsarbetet. Resultatet av den här rapporten tror vi kan vara relevant för de redaktioner som jobbar med nyhetsrapportering i svenska

etermedier eftersom att den kan ge svar på åt vilket håll publiken vill att medieföretagen ska dra i utvecklingen gällande deras sätt att producera nyheter eller kan det upplysa medieföretagen om vad följderna kan bli om de väljer att göra på det ena eller andra sättet i nyhetsrapporteringen. Uppsatsen är en mindre del i ett större sammanhang och vidare lägger avhandlingen en signifikant grund till vidare forskning inom området, där vi ser att det saknas forskning gällande publikens syn på nyhetsrapporteringens utformning.

3 Syfte och frågeställningar

Projektets övergripande syfte är att genom kvalitativa intervjuer studera vilka åsikter en del av publiken har gällande subjektivitet i journalisters presentation av nyheter i radio och tv.

För att uppnå avhandlingens syfte, har följande frågeställningar formulerats:

1. Hur upplever publiken subjektivitet i nyhetsrapportering?
2. Vad kan subjektiv nyhetsrapportering innebära för publiken?
3. Hur påverkas publikens förtroende av subjektiv nyhetsrapportering?
4. Hur ser publiken på mer subjektivitet i framtida svensk nyhetsrapportering?

Alla faktorer inom subjektiv nyhetsrapportering är inte möjliga att studera inom ramen för vår avhandling och därför har vissa avgränsningar varit nödvändiga att göra. Den här uppsatsen handlar om hur begripliga, viktiga och intressanta nyheterna bli när subjektivitet präglar nyhetspresentationen. I avhandlingen har vi studerat en viss målgrupp vilket ger underlag för jämförelser med andra målgrupper vid vidare forskning.

4 Begreppsdefinitioner

4.1 Subjektiv nyhetsrapportering

Det pågående samtal som denna analys ska vara en del av är den som handlar om subjektiv journalistik. Med subjektiv journalistik syftar vi på en synlig reporter, alltså en journalist som visar känslor, åsikter, egna erfarenheter och reflektioner i nyhetsrapportering. Det är inte självklart vilka dimensioner som ska innefattas i

definitionen av det subjektiva presentationssättet i nyhetsrapportering. Subjektiviteten kan omfatta perspektiv som politisk färg eller hur nyhetsrapportering över lag vinklar nyheter beroende på till exempel organisation. Den definition som används i den här studien utgår från journalistens sätt att presentera nyheter och hur journalisten via känslor och egna åsikter blir personlig i nyhetsrapporteringen samt hur det tas emot av publiken.

4.2 Känslor

När vi talar om känslor i vår undersökning syftar vi på de primära emotionerna. Evans (2001, s. 21) skriver om att forskare har börjat enas om att de primära emotionerna innefattar glädje, ledsnad, ilska, rädsla, förvåning, och avsmak eftersom de emotionerna förekommer i alla kulturer. De är inte inlärd utan är inbyggda i människans hjärna. De primära emotionerna är alltså universella och medfödda och de infinner sig snabbt och varar i några sekunder åt gången (Evans, 2001, s. 22).

4.3 Nyhetsrapportering

Vi har valt att begränsa det journalistiska materialet till endast nyhetsrapportering, där vi syftar på det en nyhetsankare presenterar nyheter i ett nyhetsprogram på radio eller tv, samt de nyhetsinslag som ingår i nyhetssändningen. Vi har under de kvalitativa intervjuerna även använt exempel på nyheter som presenteras i talk-shows, för att kunna finna nyanser i olika presentationssätt.

4.4 Etermedier

I vår studie har vi låtit intervjupersonerna ta del av exempel på subjektiv nyhetsrapportering som sänts via etermedier. Etermedier är en sammanfattande benämning på radio och television. Vi har även använt oss av den engelska översättningen, broadcasting media, under arbetet, framför allt för att hitta exempel till intervjuerna.

5 Metod

5.1 Metodmotivering

Denna undersökning utgår från att det behövs skapas en förståelse för vilka åsikter publiken kan ha om subjektiv journalistik i nyhetsrapportering och vilken betydelse

publiken ser i denna typ av nyhetspresentation. Vårt mål är att förstå eller att hitta mönster och därför är en kvalitativ studie lämplig eftersom vi vill försöka förstå människors sätt att resonera eller reagera och särskilja olika tankemönster (Trost, 2005 s. 14). Det finns olika metoder i kvalitativa studier, så som fokusgrupper, textanalyser och enskilda intervjuer. Den kvalitativa intervjustudien kan låta intervjupersonerna bli fria i sina reflektioner och vi ansåg att den typen av studie skulle göra det enklare för oss att leda in på önskade områden, även om vi ville att intervjupersonerna i största möjliga grad skulle få styra in på ämnen i den ordning de själva ville.

Med studien vill vi få en förståelse för människors resonemang kring utvalda aspekter om subjektiv journalistik. Vi har valt att fokusera på nyhetsmedier, och då nyheter i radio och tv, men vi har inte bara använt exempel på journalistiskt material från nyhetssändningar, utan också talk shows-program för att få mer extrema exempel på subjektiv journalistik. Vi använder våra exempel för att få veta vad publiken kan tycka om den typen av presentationssätt om det skulle användas i nyhetsrapportering och vad de hade tyckt om att se mer av presentationssättet i nyhetsrapportering i Sverige.

5.2 Val av intervjupersoner

För att få bästa möjliga överblick över vad som kan förena och skilja publiken i deras synsätt till den subjektiva journalistiken valde vi att göra kvalitativa intervjuer med sammanlagt nio personer. Vi valde att intervjua både män och kvinnor, där vi strävade efter ungefärlig jämvikt mellan könen, vilket resulterade i att vi fick intervjuer med fem män och fyra kvinnor. Vi bedömde att det var mest intressant för oss att intervjua människor i en yngre generation och har därför valt ut kvinnor och män i åldrarna 21-25. Resultatet i studien ska inte användas för att generalisera målgruppens attityder och därför hade vi aldrig någon ambition att urvalet skulle vara representativt för populationen. Att generalisera slutsatser om hela populationen går inte att göra med en kvalitativ undersökning (Dahmström, 2011, s. 418).

Då fokus låg på att hinna utföra kvalitativa intervjuer med tillräckligt många respondenter för att kunna uppnå empirisk mättnad gjorde vi ett urval på intervjupersoner i vår bekantskapskrets som för tillfället bor i Kalmar, men som kommer från olika städer i Sverige och som passade in i vår målgrupp, 21-25. Vi fick

därigenom en viss geografisk spridning på intervjupersonerna, även om samtliga av intervjupersonerna för tillfället bor i Kalmar.

I en kvalitativ studie, där ett mindre antal personer väljs ut och deltar i djupintervjuer kan inte urvalet ske med slumpmässigt urval, utan här får ett medvetet subjektivt val av intervjupersoner göras (Dahmström, 2011, s. 418). Vi visste att de intervjupersoner som vi valde kunde ta ställning i ämnet och kunde svara för sig och intresset för att få ut så mycket som möjligt av intervjuerna var viktigare för oss än att urvalet var representativt. I valet av individer som ska ingå i undersökningen väljer forskaren sådana individer som kan leda till kunskap som är relevant för problemställningen och det kan innebära att man söker individer som är så lika som möjligt eller maximalt olika (Lundahl & Skärvad, 1999, s. 104). Vi valde att söka upp och intervjua personer som är lika, då samtliga intervjupersoner studerar och är i 20-årsåldern.

Under de enskilda intervjuerna ställde en av oss frågor och den andra hade koll på bandinspelningen och antecknade. Vi transkriberade var för sig men tog kontinuerligt del av varandras transkriberade material. Vi genomförde totalt nio stycken intervjuer.

5.2.1 Presentation av intervjupersoner

Kort information om intervjupersonerna återfinns nedan. Utförligare beskrivningar av samtliga intervjupersoner finns i bifogad bilaga.

Namn (fiktivt)	Ålder	Sysselsättning	Födelseort
Evelina	21	Studerande	Stockholm
Lovisa	21	Studerande	Stockholm
Peter	22	Studerande	Mölnlycke
Klara	23	Studerande	Tibro
Benjamin	23	Studerande	Stockholm
Therese	24	Studerande	Täby
Björn	24	Studerande	Karlskrona
Niklas	25	Studerande	Trollhättan
Hugo	25	Studerande	Lund

5.3 Material

Vi har använt oss av en intervjuguide med frågor strukturerade utifrån teman som kan härledas från undersökningens syfte och frågeställningar. Vi har valt att jobba med en semistrukturerad intervju med låg grad av standardisering för att frågorna skulle få komma i den ordning som passade intervjupersonen. På det sättet fick intervjupersonen bestämma ordningsföljden och följdfrågorna formulerades beroende av tidigare svar (Trost, 2005, s.19). Vår intervjuguide finns som bilaga och guiden börjar med tema där en blandning av lättsamma frågor förekommer, så som frågor om intervjupersonen och om intervjupersonens medievanor samt deras bild av svensk nyhetsrapportering. Vi började med lättsammare frågor för att få intervjupersonen att känna sig bekväm och börja prata. Här presenterade vi även om syftet med vår studie, intervjuens upplägg och vi informerade intervjupersonerna om att materialet skulle presenteras anonymt och att bandinspelningen endast skulle användas för transkribering.

Efter introduktionstemat följer ytterligare tre teman i guiden, tema med frågor om presentationssättet hos journalister, tema med förtroende och sedan sammanfattande frågor så som hur publiken ser på att ta del av mer subjektiv journalistik i svensk nyhetsrapportering i framtiden.

För att få respondenterna att prata, resonera kring och tycka till om just subjektiv journalistik valde vi att spela upp olika exempel som kunde visa på hur subjektiv journalistik kan se ut. Efter varje exempel som vi spelade upp tog vi upp teman om presentationssätt och förtroende och lät intervjupersonen resonera kring det och sedan efter alla fem exempel som vi spelade upp tog vi upp sammanfattande frågor där intervjupersonen fick resonera runt samtliga klipp och reflektera över hur de ser på ett mer svenskt presentationssätt i svensk nyhetsrapportering.

5.3.1 Exempel på subjektiv journalistik

För att få ut utförliga svar från våra intervjupersoner valde vi att spela upp exempel från etermedier, där subjektiv journalistik förekommer. Nedan beskriver vi kort de exempel som vi valde att spela upp för samtliga intervjupersoner, var de kommer ifrån och hur subjektiviteten kom till uttryck i klippen. Alla exempel från tv är tagna från Youtube

(<https://www.youtube.com/>) och vårt enda radioklipp kommer ifrån Sveriges Radios hemsida (<http://sverigesradio.se/>). Utförligare förklaringar till klipp finns i bifogad bilaga och referenser till alla klipp återfinns under punkten “Referenser till exempel” i referenslistan. Vi ville, förutom en variation i subjektivt uttryck, även att de exempel vi valt skulle innefatta en blandning av ämnen för att se om, och då eventuellt hur, värderingar och normer påverkar publikens syn på den subjektiva journalistiken. Vår studie handlar om presentationssättet i nyhetsförmedling, men eftersom att vi ville ha exempel som tydligt visar på subjektivitet har vi även använt oss av utländska exempel på tv-klipp som visats i talkshows, men som tagit upp aktuella ämnen.

Exempel	Subjektivt angreppssätt	Medieföretag
1	Reporter börjar gråta	The Weather Channel
2	Reporter börjar gråta	Sveriges Radio
3	Journalist visar tydliga åsikter	CNN
4	Journalist visar tydliga åsikter	CNN
5	Journalist visar tydliga åsikter	Fox News

5.4 Procedur

Vi började projektet med att skaffa oss kunskaper om ämnet subjektiv journalistik genom att överblicka teorier och tidigare forskning, men eftersom att vi visste att vi ville göra en kvalitativ studie av publiken ville vi vara så teorineutrala som möjligt och placerade därför litteraturgranskningen till ett senare skede. Vid kvalitativa intervjuer behöver forskaren avstå från att formulera en hypotes och datainsamlingen behöver påbörjas neutralt och utan förutfattade meningar (Lundahl & Skärvad, 1999, s. 104).

Eftersom vi ville ha publikens upplevelser var först vår tanke att sätta ihop fokusgrupper för att få igång diskussioner hos publiken kring de olika exemplen, för att vid ett senare tillfälle ha djupare, enskilda intervjuer. Vi tänkte att fokusgrupperna skulle väcka en tanke hos intervjupersonerna som skulle göra att de bättre skulle beskriva sina upplevelser under de enskilda intervjuerna och vilket vi trodde skulle resultera i att vi fick ut så mycket som möjligt av intervjupersonerna. Vi ville sätta ihop fokusgrupper med olika målgrupper för att kunna jämföra en yngre målgrupp med en äldre målgrupp för att se om det fanns några skillnader i intervjupersonernas svar. I och med den begränsade tidsramen valde vi tillslut att endast göra enskilda intervjuer med

intervjupersonerna. Alternativet till de kvalitativa djupintervjuerna inom denna tidsram hade varit att istället genomföra endast fokusgrupper där respondenterna gemensamt fått samtala kring subjektiv journalistik vilket hade kunnat öppna upp för djupare diskussioner. Vi bestämde oss istället för att genomföra enskilda intervjuer eftersom att gruppdynamiken i fokusgrupper kan göra att människor inte svarar som de hade gjort vid en enskild intervju.

Vi ville inte bara undersöka vad publiken ansåg om subjektivitet i nyhetsrapportering. Vi tyckte att det var relevant att också undersöka varför de upplever det på det sättet som de gör och hur de tror att subjektiviteten påverkar mottagandet och förståelsen för vad som presenteras. För att underlätta för intervjupersonerna att svara på våra frågor ville vi visa exempel på nyhetsrapportering där subjektivitet kommer i uttryck. Vi ville att intervjupersonerna skulle få något konkret att diskutera kring istället för att de skulle behöva föreställa sig subjektiv journalistik, vilket kan vara svårt för en person som inte reflekterat kring det tidigare.

Vi valde att ta fram exempel från tv och radio, eftersom vi upplevde att det där väldigt tydligt märks om det är ett subjektivt uttryckssätt. Till exempel går det att se och höra om journalisten är ledsen, vilket hade varit svårt att se i skriven nyhetstext. Det vi ville diskutera med intervjupersonerna var nyhetsrapportering eftersom att det finns en uppfattning om att journalisten måste vara objektiv i nyhetsrapportering och vi ville då ställa det mot det subjektiva presentationssättet.

Vi sökte upp exempel på nyhetsrapportering i radio och tv där journalisten tydligt visar känslor eller egna åsikter och tittade översiktligt på tidigare forskning som berörde ämnet om subjektiv journalistik för att få bättre kunskap om hur forskare ser på trenden och hur debatter, journalister emellan, ser ut. Även publikens åsikter på sociala medier och kommentarer på artiklar om ämnet var av stor vikt.

I programmet i Medierna i P1 (Medierna i P1, 2013) tog de, utöver exemplet med Cecilia Uddén, även upp exemplet med utrikeskorrespondenten Stefan Åsberg, då han blir väldigt personlig i sin rapportering efter jordbävningsdrabbade Haiti. Vår förhoppning var att få tag i flera svenska exempel, likt inslagen med Cecilia Uddén och Stefan Åsberg, med subjektiv journalistik i nyhetsrapportering, men det visade sig vara svårt. Vi mejlade nyhetsredaktioner på Sveriges Radio, Sveriges Television och TV4 för

att få hjälp med exempel på nyhetsinslag. En av journalisterna vi hade kontakt med skrev tillbaka till oss att subjektiv journalistik, när en journalist visar känslor och egna åsikter, är ganska sällsynt i Sverige. Eftersom vi inte fann inslaget med Stefan Åsberg på internet mejlade vi bland annat Sveriges Television för att få tag i klippet. I och med att videoklipp från nyheter finns kvar ett år på webben, fanns inte nyhetsinslaget kvar och personerna vi mejlade kunde inte heller få tag i inslaget.

Kungliga Biblioteket har allt som sänts men beställt material får endast spelas upp på bibliotek och i forskningssyfte, vilket, i och med tidsaspekten, gjorde det omöjligt för oss att beställa material därifrån. På Youtube (<https://www.youtube.com/>) hittade vi flera exempel från amerikansk tv där journalister blir känslolösa eller tydligt uttrycker egna åsikter och även om den amerikanska nyhetsrapporteringen skiljer sig från den svenska valde vi till slut att använda amerikanska exempel tillsammans med inslaget med Cecilia Uddén. Vi ansåg att de amerikanska klippen skulle kunna hjälpa intervjupersonerna att reflektera över subjektiv nyhetsrapportering och deras upplevelser gällande mer subjektiv journalistik i svensk nyhetsrapportering.

Vi skrev teman på vad vi ville diskutera med intervjupersonerna och därefter relevanta frågor utifrån det vi tagit del av i materialet. Vi formulerade syftet med studien och klargjorde vilka problemområden vi var intresserade av. Genom semistrukturerade intervjuer ville vi förbereda en viss struktur men samtidigt genomföra intervjuerna med all möjlighet för respondenten att styra och vara öppna för följdfrågor (Bryman, 2011, s. 414). Vid en kvalitativ undersökning bör man förbereda frågeblock och frågor inom dessa, men intervjuaren ska kunna modifiera sina kommande frågor till de svar som intervjupersonen ger (Dahmström, 2011, s. 418).

Vi utformade en lämplig intervjuguide där vi tog upp de teman som intervjuerna skulle beröra och exempel på frågor vi ville ställa under de olika rubrikerna.

Vi genomförde intervjuerna med respondenterna i Kalmar. Vi var ute efter intervjupersonens sätt att tänka, deras åsikter och känslor. Intervjuerna utfördes under november 2014 och varje intervju pågick mellan 40 minuter och en timme i hemmiljö för att skapa en så trygg och naturlig situation som möjligt för respondenten. Vi har spelat upp videoklipp och radioklipp i samma ordningsföljd för alla respondenter och de

har fått frågor mellan varje inslag som spelats upp, eftersom deras minne då varit färskt gällande presentationssättet i respektive klipp. Vi avslutade sedan intervjun med sammanfattande frågor. Transkriberingarna av intervjuerna är exakta, men vi har skrivit om citat till viss del då talspråk skrivits om till skriftspråk där det behövts, för att underlätta läsningen. Kommentarer om skratt och annat som tedde sig tydligt i intervjun har förtydligats inom hakparentes.

Under tiden av databehandlingen arbetade vi parallellt med att fördjupa oss mer i det teoretiska ramverket och vi formade därefter teman kring intervjupersonernas svar.

5.5 Databehandling

Den datainsamlingsmetod vi har använt oss av är kvalitativa intervjuer, som går ut på att förstå hur den intervjuade tänker och känner, vilka erfarenheter den har och hur intervjupersonens föreställningsvärld ser ut (Bryman, 2011, s. 415).

Vi läste igenom transkriberingarna från de kvalitativa intervjuerna flera gånger för att hitta likheter och skillnader. Vi markerade och antecknade delar som var intressanta för våra teman. Vi ville finna mönster, teman och begrepp som kunde hjälpa oss att tolka och förstå de företeelser som vi var intresserade av (Lundahl & Skärvad, 1999, s. 104). Vi har sedan tolkat intervjuer genom att försöka hitta gemensamma kategorier i det transkriberade intervjumaterialet. Kategorisering handlar om att föra samman begrepp som handlar om samma sak (Lundahl & Skärvad, 1999, s. 104). Med det teoretiska perspektivet som bas bearbetade vi och analyserade vi det tillgängliga materialet som bestod av intervjuerna och analysen gav oss ledtrådar till vilka resultat vi kunde få fram.

5.6 Metodkritik

Det vi sökte i våra intervjuer var en chans att förstå publikens tankar, idéer och resonemang. Vi är medvetna om att intervjupersonerna kan ha påverkats av oss intervjuare genom omedveten påverkan från vår sida och även att respondenterna kan ha anpassat sina svar till vad de tror de förväntas svara. Det här är en risk med den kvalitativa metoden (Bryman, 2011, s. 368). Intervjupersonerna kan också ha påverkats av bandinspelningen. Det märktes nämligen en viss anspänning hos intervjupersonerna, men vi försökte förklara att bandinspelningen mest var för oss forskare och för att

kunna minnas vad som sades under intervjun. Intervjupersonerna upplevdes mer avslappnade längre fram i intervjun.

6 Forskningsetik

Efter beslutet att arbeta med en kvalitativ metod i vår studie tog vi ställning till de etiska riktlinjerna (Vetenskapsrådet, 2002). Vi kontrollerade inför och efter de olika momenten, att dessa riktlinjer hade efterföljts.

6.1 Etiska överväganden

Vid bokning av intervjuerna förklarade vi för respondenterna vad intervjun skulle handla om och att informationen skulle användas till en kandidatuppsats. Efter intervjupersonernas godkännande bokade vi sedan in intervjuer. Samtliga respondenter har alltså ställt upp frivilligt.

Vi valde att respondenterna skulle vara anonyma, eftersom att vi ville att fokus skulle ligga på resultatet och inte på vem som säger vad. Att anonymitet gällde var vi tydliga med redan vid bokning av intervjuerna och förtydligade även det innan varje intervjutillfälle. Vi förklarade att vi var ute efter deras egna åsikter och att det inte fanns något rätt eller fel svar på våra frågor. Vi försökte också vara så neutrala som möjligt under intervjuerna, både när det kom till kroppsspråk, ansiktsuttryck och tonläge. Innan intervjuerna satte igång förklarade vi att inspelning gjordes enbart i syfte att återge sanningsenliga citat vid transkribering och att transkriberingen skulle namnges med fiktiva namn. Vi anser därför att informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjande-kravet, som utgör de fyra huvudkraven (Vetenskapsrådet, 2002) har uppfyllts.

6.2 Validitet och reliabilitet

Vid en kvalitativ studie kan faktorer som validitet och reliabilitet ses annorlunda än vid kvantitativa studier (Bryman, 2011, s. 351-361), men faktorerna är fortfarande av stor vikt och en hög nivå av validitet och reliabilitet är något vi eftersträvat under arbetets gång.

Validitet handlar om studiens giltighet och vi når en hög validitet genom att vi genomgående i studien är medvetna om, och tar hänsyn till, olika aspekter som kan tänkas påverka vårt resultat och studiens tillförlitlighet. Vi har kontinuerligt omarbetat, förbättrat och preciserat syfte, frågeställningar och teori eftersom vår utgångspunkt i studien har varit att se dess olika delar som en process för att säkerställa att vi faktiskt undersöker det vi enligt studien syftar till att undersöka.

Reliabilitet är ett begrepp som berör studiens tillförlitlighet. För att uppnå en hög reliabilitet har vi i stor utsträckning följt intervjuguiden vid alla intervjuer, för att inte missa relevanta frågeställningar. Vi har fört noggranna anteckningar och spelat in alla intervjuer på bandspelare, vilket gör att det finns möjlighet att gå tillbaka för att försäkra sig om att det är korrekt uppfattat vad intervjupersonerna sagt. Därefter har vi noga lyssnat på samtliga intervjuer vid transkriberingen. Inspelningarna och det transkriberade intervjuerna är sparade och transkriberingarna finns tillgängliga för andra forskare som vill kontrollera materialet. Intervjuguiden, som finns som bilaga, gör att andra också kan följa de frågeställningar som vi har använt oss av under intervjuerna, även om intervjupersonerna själva fått styra ordningsföljden och följdfrågor förekommit. Vi anser att reliabiliteten är rimlig efter studiens förutsättningar, men då det kan vara möjligt att intervjupersoner förskönat eller överdrivit sina svar, kan vi inte påstå att reliabiliteten är perfekt.

7 Litteraturgranskning

7.1 Framing

Att det inte finns en obestridlig definition av termen framing är de flesta överens om. Termen har under lång tid fått olika betydelser beroende på forskare och användare. Cappella och Jamieson förklarar framing som “the way the story is written or produced” (1997, s. 39). Även sociologen Erving Goffman gav tidigt sin välanvända syn på framing:

I assume that definitions of a situation are built up in accordance with principles of organization which govern events—at least social ones—and our subjective involvement in them; frame is the word I use to refer to such of these basic elements as I am able to identify. That is my definition of frame (Goffman, 1986, s. 10–11).

Ur alla förklaringar av termerna frame och framing så har två användningsområden tydligt växt fram (e.g., Druckman, 2001, s. 227-228; Chong & Druckman, 2007, s. 101; Goffman, 1986). Den ena benämns som frame in communication, eller media frame, och syftar på de ord, bilder, presentationssätt och fraser en kommunikator väljer i återgivning till sin publik. Det andra syftar istället på individens kognitiva förståelse och uppfattning för en viss situation och kallas för frame in thought, eller individual frame. Till skillnad från frame in communication refererar alltså begreppet frame in thought på individens bedömning av vad som är den viktigaste aspekten i en viss fråga.

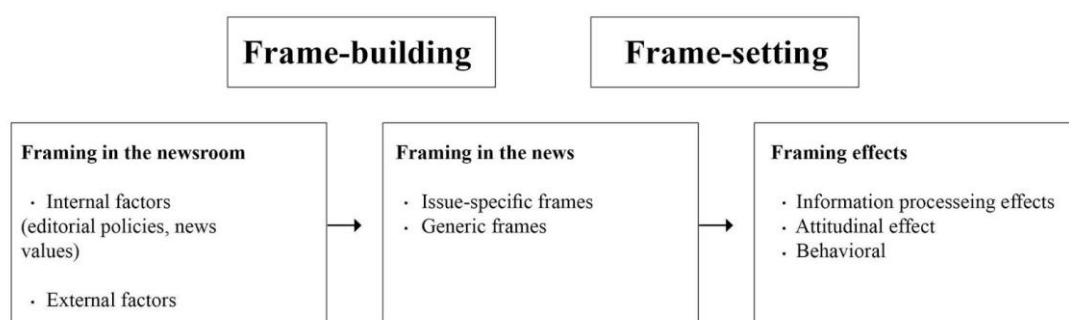
Frames återfinns enligt Robert Entman (1993, s. 52) på flera områden i kommunikationsprocessen: hos kommunikatören, i texten, hos mottagaren och i kulturen. Kommunikatörer tar, efter omedvetna eller medvetna bedömningar av vad som är viktigt, beslut om vad de ska förmedla. Det baserar de på sina egna referenssystem. Ord- och bildval, meningsbyggnader, värdeladdat språk och källor är några av de delar som bildar frames för texten. Mottagarens frames återspeglas vid vissa tillfällen inte av de frames som återfinns i texten eller hos kommunikatören. Ofta styrs de nämligen av deras tidigare erfarenheter och uppfattningar, som i sin tur ofta kan härledas till frames de applicerats med vid tidigare medieanvändning. I kulturen hittar vi de flesta gemensamma frames som tillsammans visar på den vanligaste diskursen och uppfattningarna i ett socialt sammanhang.

De fyra områden som Entman beskriver är väsentliga för framingprocessen som i sin tur består av tre distinkta stadier (de Vreese, C. H, 2005, s. 51-52).

- **Frame-building:** Refererar till de faktorer som bidrar till den strukturella uppbyggnaden av frames i nyhetsproduktion och nyhetsförmedling. Faktorena avgör alltså hur journalister och nyhetsproducenter gestaltar händelser. Frame-building pågår genom en ständig interaktion mellan journalister, makthavare och sociala organisationer och resultatet är de frames som visar sig i texten.
- **Frame-setting:** Hänvisar till interaktionen mellan frame in communication och individernas kunskap och deras frames in thought. När man talar om frame-setting handlar det framförallt om att undersöka till vilken grad och under vilka omständigheter som publiken reflekterar och återspeglar de frames som finns i till exempel nyheter.

- Individual and societal level consequences of framing: Här beskrivs alltså konsekvenserna av framing på två nivåer. Exponering av vissa frames kan ändra en individs uppfattning i en fråga och på samhällsnivå så kan framing ge effekter på processer i samhället så som den politiska socialisationen, det vill säga den process som människan fostras in i den politiska gemenskapen, men också på normer och värderingar, beslutsfattande och kollektiva åtgärder.

7.1.1 Framingmodell

An integrated process model of framing (de Vreese, C. H, 2005, s. 52)

7.1.2 Socialisationsprocessen

En förutsättning till att teorin om framing ska fungera ligger det som Georg Ritzer (2009, s. 302) beskriver som socialisationsprocessen. Det är den livslånga process som innebär att alla individer uppfostras för att förstå samhällets normer och regler genom att lära sig vad som är rätt eller fel, bra eller dåligt. Genom interaktion med andra skaffar sig individen de värderingar och normer som kommer att styra vårt agerande och beteende i samhället.

7.2 Priming

Westerlund skriver om hur det inom journalistiken finns en lång tradition att studera just effekterna och påverkan (2006, s. 34). Teorin om priming fokuserar på just det och handlar om hur publiken använder sin kunskap kring mediernas innehåll som en slags referensram vid bedömning av olika fenomen (Westerlund, 2006, s. 34).

Willnat (2000, s. 53) skriver om kognitiv priming och definierar det som effekterna av tolkningen och hämtningen av information. Han menar att priming fokuserar på

effekterna på långtidsminnet vid behandlingen av den nya informationen (Willnat, 2000, s. 53). Willnat (2000, s.53) skriver om den enkla illustrationen av effekten vid priming, om hur en person som läser en artikel om ett nytt dator-virus. Skulle personen sedan höra eller se ordet ”virus” igen några minuter senare dyker, kommer personen sannolikt att tänka på virus som ett destruktivt datorprogram, snarare än en mikroskopisk organism. Det finns alltså naturliga tendenser att tolka vissa termer av det senaste mötet med den (Willnat (2000, s.53).

7.3 Den etiska omsorgen

Media ethics is a branch of philosophy seeking to help journalists and other media people determine how to behave in their work (Merrill, 1999, s. 5).

John C. Merrill beskriver vikten av att alltid ta hänsyn till den etiska aspekten vid allt journalistiskt eller annat medierelaterat arbete (1999, s. 1-2). Merrill beskriver hur etiken handlar om hur vi bör handla och om vår plikt mot oss själva och mot varandra. Genom att ta etiken i hänsyn vid arbetet tvingas journalisten att ta ställning och göra väl genomtänkta beslut kring alla alternativ som ges. Detta leder journalisten till att försöka nå det allra bästa när det kommer till yrkesutförandet vilket leder till en ökad trovärdighet och respekt hos publiken.

Det finns två huvudsakliga perspektiv som journalisten förhåller sig till när det kommer till etiken, kommunitarianism och libertarianism (Merrill, 1999, s. 3). Det kommunitarianistiska perspektivet bygger på ett etiskt ställningstagande i förhållande till gruppen eller samhället. Christians, Fackler och Ferré (1993, s. 14) förklarar grunden till det samhällsorienterade etiska förhållningssättet med att just samhället är det centrala kännetecknet av att vara människa. Att samhället är det som format individen. Enligt Christians et al. har människor vissa oundvikliga krav på varandra som inte kan förnekas utan att det blir på bekostnad av deras mänsklighet. Därför är det enligt kommunitarianismen viktigt att förhålla sig till de etiska riktlinjer som verkar för allmänhetens bästa.

Medieproducenter som ser på etik ur ett kommunitaristiskt perspektiv prioriterar enligt Christians et al. (1993, s. 14) medborgarnas bästa och nyheter ses som en

berättelsekonstruktion som ska fungera som en möjlighet för individerna att efterfölja sina medborgerliga rättigheter och skyldigheter. Ett slags ansvar för samhället och medborgarna. Journalistiken ska präglas av insyn och frambringa en likasinnad världsbild bland en publik som mer och mer drivs mot individuell självständighet, vilket leder oss in på det andra perspektivet.

Det libertarianistiska perspektivet förhåller sig, till skillnad mot kommunitarianismen, till individen. Perspektivet grundar sig i att prioritera de individuella rättigheterna och framhåller att samhället blir bättre om fokus ligger på självförbättring hos individerna i samhället istället för att försöka hitta gemensamma lösningar på gemensamma problem (Merrill, 1999, s. 5).

Journalister inom både inom kommunitarianism och libertarianism tar hänsyn till etik och vill göra det rätta eller bästa i arbetet, det handlar bara om vilket uttryck det tar. Antingen är det etiska förhållningssättet drivet av gruppen eller individen själv. De två perspektiven står inte heller helt mot varandra då kommunitarianismen inte utesluter individualism och libertarianism inte utesluter samhällets angelägenheter (Merrill, 1993, s. 3).

7.4 Vad är en nyhet och hur ska den berättas?

Det är redaktionen som bestämmer vilka nyheter som passerar genom nyhetsprocessen och nyhetsbegreppet är nära förknippat med det system som nyhetsföretaget arbetar i (Hadenius, Weibull, Wadbring, 2011, s. 319-320). Häger (2009, s. 79) menar att nyheter ska ge folk något att prata om på kafferasten och att ge dem argument till diskussioner. En av de faktorer inom formeln för vad som blir nyheter är lättbegriplighet, där Häger tar upp tre punkter över vad som påverkar begripligheten (2009, s. 91).

- Nyheten blir mer begriplig om händelsen pågår under ett kort tidsförlopp istället för att den pågår under en lång tid.
- Nyheter engagerar när det handlar om människor. Identifikation kan avgöra förkraften i en nyhet.
- Nyheter ska handla om sådant vi redan känner till, de ska vara inom ramen för det förväntade även om de ska vara oväntade.

Andersson (2009, s. 22) skriver om hur vissa av de satsningar som medieföretagen gör för att locka publik går emot en del yrkesideal som karakteriserat journalistrollen sedan 1960- och 70-talet. Enligt dessa ideal ska det journalistiska arbetet bland annat grundas på självständighet, objektivitet och kritisk granskning. Sedan slutet av 1960-talet har objektivitet stått för ett av de viktigaste perspektiven i det journalistiska arbetet och det efter häftiga debatter och stark kritik från politiskt håll mot nyhetsförmedlingen hos Sveriges Radio (Hadenius, Weibull, Wadbring, 2011, s. 275). Det var televisionens ökade genomslag som resulterade i förändringar inom den professionella nyhetsjournalistiken. En gemensam utbildning för journalister har gjort att idealen om självständighet, objektivitet och kritisk granskning kunnat växa sig starka, för att sedan spridas på redaktioner (Andersson, 2009, s.77). Andersson (2009, s. 63) menar att journalisterna faktiskt i grund och botten är enskilda individer, med värderingar som är framsprungna ur personliga erfarenheter, individens sociala bakgrund eller generationstillhörighet.

Hultéb (1993, s. 67) skriver att nyhet ska berättas med minsta möjliga inslag av synbara språkliga uttryck som kan avslöja reporterns personlighet. Sakförhållandet, objektet, som ska presenteras är då fritt från inblandning av subjektet och budbäraren och nyhetstelegrammet läses därför med distans och dold personlighet. Vad som ytterligare understryker och betonar den objektiva framställningen är att nyheten formuleras i enlighet med fasta normer och strukturer (Hultén, 1993). Hultén (1993, s. 67) menar att subjektivitet ofta förknippas med en rad tveksamma och ibland rent negativa egenskaper, men det är inte riktigt så enkelt att det inte går att lita på subjektiva budskap.

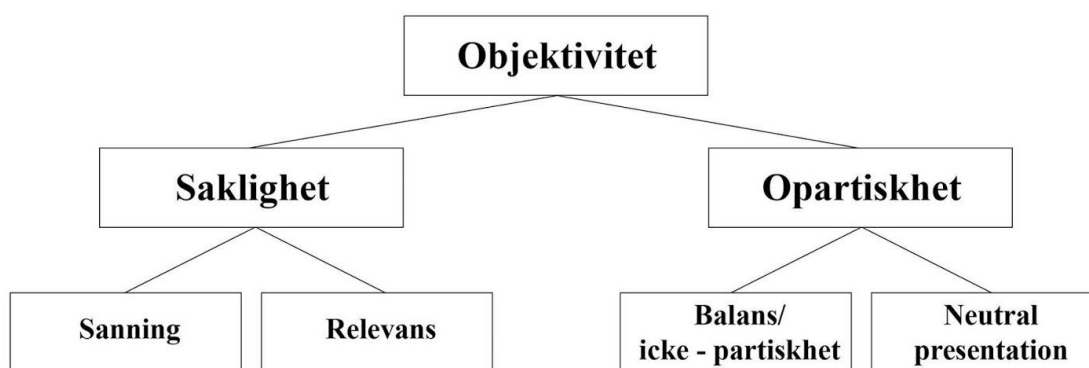
7.5 Objektiviteten och dess betydelse

Jörgen Westerståhl (1972) ställer sig frågan om det verkligen finns något som kallas objektiv nyhetsförmedling och om objektivitet i nyhetsförmedling är något eftersträvansvärt eller inte. Ur demokratisk synpunkt, menar Westerståhl (1972, s. 4-5), att den objektiva nyhetsförmedlingen är väsentlig eftersom den ska bidra till att medborgare får allsidig information som kan utgöra underlag för debatt och ställningstagande. Objektiviteten i nyhetsförmedling är ett villkor för att den enskilde individen ska fungera som beslutsfattare. Idealet är att var och en samlar in information,

tar del av olika uppfattningar gällande hur frågor kan lösas och tar sedan egna beslut (Westerståhl, 1972, s. 5). Hultén (1993, s. 60) skriver om hur publiken består av många personer med olika individuella egenskaper, intressen och förutsättningar för att tolka budskap och att vi inte kan veta vad mottagaren lägger in i texten.

Westerståhl (1972, s. 11-12) använde uttrycket objektivitet då han ansåg att det fanns ett påtagligt behov av en gemensam term för de olika krav som presenterades i Sveriges Radios programregler. Det mest centrala i Westerståhls grundmodell är kraven på saklighet och opartiskhet. Saklighet handlar om att nyheten ska vara sann och relevant. Opertiskhetskraven handlar om en neutral presentation och balanskravet avser att olika parter och kontroversiella uppfattningar ska behandlas lika så att ingen gynnas eller missgynnas.

7.5.1 Objektivitetsmodell

Objektivitetsbegreppet enligt Westerståhl (1972, s. 12)

I vår studie tittar vi på den andra huvudaspekten av opertiskheten, den neutrala presentationen. Neutral presentation innebär att meddelandet inte får utformas på ett sådant sätt att meddelandren identifierar sig med eller tar avstånd från den berörda parten (Westerståhl, 1972, s. 21). Här blir själva uttryckssättet och ordvalet avgörande, i första hand användandet av ord med en positiv eller negativ värdeladdning.

I Himmelstrands (1972, s. 3) framställning har objektivitet en begränsad betydelse närmast identisk med termen "saklighet" som finns i Westerståhls schema över objektivitetsbegreppet. Himmelstrand (1972, s. 4) skriver om hur erfarna korrespondenter, för tidningar, som har tjänstgjort både i Moskva, New York, Paris och

också i Nairobi, anser att det inte finns något som heter objektivitet i nyhetsförmedling. Misstron och motkraven på objektiv nyhetsförmedling bland professionella journalister har ofta sitt ursprung i deras yrkeserfarenhet, menar Himmelstrand (1972. s. 4).

Fichtelius skriver att dilemmat är att en reporter både ska vara engagerad och sträva efter att vara objektiv och han menar att det finns en spänning mellan engagemang och objektivitet (2008, s. 22). Det finns en fara med att den engagerade reportern överger objektiviteten och därför måste nyhetsförmedlaren sträva efter opartiskhet och saklighet, vilket är det svåraste inom journalistiken (Fichtelius, 2008, s. 23). Reportern ska ta del av samtliga känslor i en kontroversiell fråga, men inte så långt att reportern själv tar ställning.

Hultén (1993, s. 67) menar att objektivitet och subjektivitet är mångtydiga begrepp och anser att en person som påstår sig vara objektiv är mån om att framställa sin presentation på ett sätt som inte syftar till att säga så mycket om sig själv. Hultén (1993, s. 67) skriver om hur det är begripligt att nyhetsmedierna lägger stor vikt vid att framställa budskapen som "objektiva" då det ökar trovärdigheten.

I och med att det enligt journalistyrkets professionella regler och etiska hållning är journalistens uppgift att ge en saklig och "objektiv" rapportering, leder det bland annat till frågan om det tillåter engagemang, inlevelse och medkännande (Hultén, 1993, s. 112-113). Hultén (1993 s.112-113) skriver om hur problemet i det dagliga arbetet löser sig genom att journalisten, som är direkt engagerad i något, avstår från att ta på sig just det uppdraget. Med "engagemang" kan man avse flera orsaker, enligt Hultén (1993 s.112-113):

- Man har speciella och unika kunskaper och därför har man engagerat sig i frågan.
- Därför att man delar den ideologiska grundsynen.
- Därför att man som samhällsmedborgare anser att de värderingar man hyser sympati för är hotade och av de anledningarna känner speciell lidelse och engagemang.
- För att man har ett direkt personligt och privat intresse i frågan.

Även om det under en lång tid funnits en strävan efter objektiv journalistik visar till exempel forskning av Wahl-Jorgensen (2013, s. 315-316) att det finns en betydelse av subjektivitet i det journalistiska språket. Studien är en innehållsanalys av artiklar mellan år 1995-2011 och analysen visar att trots att idealet på saklighet vid vetenskapliga och journalistiska debatter har varit framträdande har de prisbelönda journalistiska berättelserna genomsyrats av ett subjektivt språk.

7.6 Journalisternas syn på subjektiv journalistik

Den tidigare forskning vi funnit gällande subjektiv journalistik har handlat om journalisters syn på känslomässigt engagemang i nyhetsrapportering. Barry Richards har till exempel tillsammans med Gavin Rees (2011, s. 860-865) gjort en intervjustudie med 40 journalister. I studien tittar de på emotionella aspekter i vardaglig rapportering. Intervjustudien visar en bred och grundläggande ambivalens i professionell diskurs av journalistik mellan objektivitet och emotionellt engagemang och en slående uppmärksamhet på frågor gällande den känslomässiga effekten på publiken som en följd av journalisters arbete. Artikeln avslutas med en bedömning av möjligheterna till ett mer emotionellt förhållningssätt som strategi att etablera ytterligare i journalistisk praxis. Deras data tyder på att idén om objektivitet har en magisk kraft inom den journalistiska praktiken, men de fann också upprepade konflikter, ambivalens och förvirring mellan empati och sympati. Centralt är att journalistikens diskurs oundvikligen präglas av just objektiviteten men det finns också en spänning mellan objektivitet och emotionellt engagemang. De professionella normerna för fristående objektivitet ställs mot journalisternas egen medvetenhet om att de är känslomässigt påverkade av de situationer som de rapporterar om och mot sin empati för de inblandade i berättelser om individer.

Forskning av Sandrine Boudana (2011, s. 393-396), New York University, USA, försöker råda bot på forskare som, enligt Boudana, misslyckats definiera begreppet objektivitet. Studien argumenterar för att objektiviteten är föränderlig och inte längre betyder neutralitet och opartiskhet. Boudana skriver om hur objektiviteten inom journalistik de senaste decennierna inte bara avfärdats som ouppnåelig standard, utan också blivit en oönskad norm (2011, s. 393-396). Även Strömbäck (2004 s. 78-79) skriver om de två invändningarna som finns mot journalistikens sanningskrav, vilka är att objektivitet i journalistik inte är önskvärd, ens som ideal och att objektivitet är

omöjlig att uppnå. Vissa anser att journalistiken måste få ta ställning och driva vissa specifika krav eller åsikter (Strömbäck, 2004, s. 78).

Panttis (2010, s. 174-178) studie består av djupintervjuer med tv-journalister som arbetar både för Public service och kommersiella nyhetsprogram i Finland och Nederländerna. Studien visar journalisters uppfattningar om värdet av emotionella uttryck i sända nyheter. I studien hävdade journalister bland annat att känslor i nyheter underlättar begripligheten i nyheter och fångar tittarnas uppmärksamhet. Journalisterna delade uppfattningen om att känslor är ett bra sätt att få något uppmärksammat och synen på känslor som berättarteknik hjälper till att leverera information. Känslor beskrivs, till exempel, som en tankeväckande och uppmärksamhetsfångande retorisk enhet. En finsk reporter hävdade till exempel att journalister i allmänhet inte är skickliga på att ta med känslor i nyheter och hävdade att journalister borde få mer "känslomässig läskunnighet", det vill säga, att de bör bli mer som filmskapare för att involvera känslor och dra nytta av det i nyhetsrapporteringen.

Bolette B Blaagaard (2013), Aalborg University Copenhagen, Danmark har forskat kring kampen om den journalistiska sedvanan att försöka hålla kvar objektiviteten. Han har gjort en kvalitativ undersökning om journaliststudenters syn på den förändrade professionella journalistiken och medborgarjournalistiken. Till skillnad från vad de andra forskarna redovisar, gällande subjektiv journalistik, uttrycker sig här journalistsstudenterna om hur journalister behöver hålla kvar objektiviteten för att det ska räknas som professionell journalistik (Blaagaard, 2013, s. 1088-1089).

Från tidigare forskning och litteratur ser vi en distinkt diskussion gällande en förändrad journalistik, en diskussion som visar på en viss acceptans för ökad subjektivitet. Det vi saknar i forskningen är publikens åsikter och deltagande i diskussionen kring subjektiv nyhetsrapportering.

7.7 Publikens syn på förtroende

Det verkar inte finnas några enhetliga trovärdighetsbedömningar hos publiken när det gäller olika medier, utan publiken tar fasta på olika aspekter av medierna (Elliot, s.32). Publiken skiljer också trovärdighetsbedömningarna när det gäller ett enskilt medium och trovärdigheten varierar beroende på vad hos mediet det är som utvärderas. Att den

subjektiva faktorn är relevant i trovärdighetsbedömning är uppenbart, menar Elliot, då upplevelsen av hur ett medium svarar mot publikens behov och intressen är positivt relaterad till trovärdighetsuppskattningen av mediet (1997 s. 33). Publikens attityd till en sakfråga som behandlas i mediet har också visat sig vara av betydelse i trovärdighetsbedömningarna.

Enligt Westerlund (2006, s.7) är förtroendet något som växer fram hos mottagaren om avsändaren uppfattas som trovärdig. Han menar att förtroende handlar om ett samspel mellan individens kunskaper och utbildning och objektet/företeelsen. Vad som alltså styr förtroendet är en förväntan på medier och denna förväntan påverkas av människors tidigare erfarenheter eller föreställningar om mediets beskaffenhet. Så här skriver Elliot (1997, s. 10) om förtroende:

“Förtroende för medier kan ses som en känslomässigt präglad förväntan på medier, baserad på tidigare kännedom om medier och med relevans för individens relation till medier” (Elliot, 1997, s. 10).

7.8 Uses and gratification

Teorin om Uses and gratification utreder människans behov och motiv till medieanvändning. Fiske (1984, s. 1999) använder begreppet användningsmodellen och synsättet grundar sig i att publiken har olika behov som de försöker tillfredsställa via massmedierna. Teorin fokuserar på vad publiken gör med medierna, istället för vad medierna gör med publiken och teorin förutsätter därför att publiken är minst lika aktiv som sändaren och det genom att publiken tolkar meddelandet (Fiske, 1984, s. 199-200). Det innebär att det meddelande som sändaren egentligen avser inte behöver komma fram. Forskningen grundas också i att människor medvetet och aktivt gör urval efter sina preferenser (Ekstöm och Larsson, 2010, s.308). Ekström och Larsson (2010, s.308), menar att teorin baseras på människors behov som måste tillfredsställas. Teorin består av fyra belöningskategorier (Fiske, 1984, s. 203-204):

- Avkoppling
- Personliga relationer
- Personlig identitet
- Bevakning

Avkoppling innebär att man via mediet får fly från tyngande problem, verkligheten och får känna emotionell tillfredställelse (Fiske, 2010, s. 203-204). Personliga relationer handlar om vänskap och social användbarhet efter att ha använt mediet. Människor vänder sig alltså till medier för att få vänskap och den sociala användbarheten innebär att medierna ger människor något att prata om i sociala sammanhang.

Personlig identitet handlar om personliga referenser, utforskning av verkligheten och förstärkning av värderingar (Fiske, 2010, s. 203-204). Med personliga referenser syftar man på att publiken använder mediet och jämför det med saker som hänt i dennes eget liv och utforskning av verkligheten innebär att man tar hjälp av mediet för att förstå sitt eget liv.

Kategorin bevakning i användningsmodellen, eller uses and gratification, tar upp behovet av information om den komplicerade värld vi lever i (Fiske, 2010, s.203-204). För att kunna behålla sin sociala roll krävs det att man använder medier i det sociala livet för att skaffa information.

8 Resultat och analys

I analysen har intervjumaterialet bearbetats och tematiserats utifrån, och parallellt med, de frågeställningar som uppsatsen bygger på för att komma fram till ett resultat som ska svara till det syfte som redovisades tidigare i uppsatsen. Tematiseringen, som gjorts genom att identifiera gemensamma eller utmärkande mönster hos respondenterna, har därför sammanfattats i tre underrubriker som direkt knyter an till frågeställningarna.

8.1 Hur upplever publiken subjektivitet i nyhetsrapportering?

Intervjupersonernas beskrivningar av vad de tycker om subjektiv journalistik är mångfasetterade. Ett mönster som vi kunde finna i intervjuerna var att åsikterna intervjupersonerna hade gällande presentationssättet delvis grundade sig i deras egna värderingar och berodde på var de stod i frågan nyheten berörde och vad det var för typ av ämne som nyheten behandlade. Flera av intervjupersonerna säger att de tycker att journalisten agerar på rätt sätt, eller att det fungerar med subjektivt presentationssätt, när intervjupersonerna förstår att det är en svår situation eller när de håller med i journalistens värderingar. Till exempel säger Benjamin, 23, att han inte tycker det är

konstigt om en journalist blir medtagen i en situation om det är exceptionella händelser, så som stora katastrofer, men han skulle däremot tycka det vore dåligt om en journalist gråter vid presentation av vem som vinner i en fotbollsmatch. Om det är okej eller inte med subjektiv journalistik, säger också Niklas, 25, beror på vad det är för situation och vad nyheten handlar om. Precis som Niklas, 25, säger så verkar ämnet spela stor roll och har varit en central aspekt i intervjupersonernas reflektioner gällande subjektiv journalistik.

Att respondenternas ställningstagande framförallt beror på ämne, normer och värderingar kan direkt kopplas till socialisationsteorin (Ritzer, 2009, s. 302) och teorin om framing (Entman, 1993, s. 52; de Vreese, 2005, s. 51-52). Genom interaktionen mellan journalisten och publiken skapas en reaktion hos publiken. En reaktion som blir till en reflektion och en konsekvens hos mottagaren på både individnivå och samhällsnivå och som förstärker eller förändrar våra normer och värderingar. Dessa förstärkta eller förändrade normer och värderingar tar vi sedan med oss in i nästa nyhetspresentation. Vi vet då kanske redan, omedvetet eller medvetet, var vi står i ämnet eller vad som anses vara viktigt, eftersom vi lärt oss det genom ständiga påminnelser av de media frames som vi tar del av genom varje nyhetsinslag vi ser eller lyssnar på.

Att respondenternas reflektioner kring subjektiviteten beror på ämnet på nyheten fortsätter med att till exempel Therese, 24, säger att en journalist ska vara objektiv och opartisk om det är ett känsligt, kontroversiellt ämne som tas upp. Hugo, 25, anser att om det är fråga om jämställdhet, som i exempel tre, något som han menar borde varit grundat i samhället för länge sedan, så behövs det subjektiva reaktioner för att snabba på den processen. Efter exempel tre, med Don Lemon och Christine Romans, kan Therese, 24, förstå nyhetsankarnas reaktioner, eftersom att hon håller med dem i själva ämnet. Till exempel säger Björn, 24, efter exempel fyra, att det är bra att journalisten blir upprörd eftersom han håller med journalisten i ämnet. Han poängterar också, liksom flera av respondenterna, att hans positiva inställning till presentationssättet är påverkat av att han står på samma sida som journalisten. Klara, 23, säger efter exempel två att hon förstår journalisten för att hon har samma åsikter som journalisten.

K: [...] men om det kanske hade varit åt ett annat håll, att jag inte hade hållit med reportern, då hade jag nog tyckt att det var jätte-oseriöst och typ blivit irriterad på klippet bara och tyckt att

de vinklar någonting som inte ger en rättvis bild av verkligheten. Men bara för att jag tyckte samma som hon så tyckte jag att det blev ett starkt klipp och jag förstår henne.

Även efter exempel tre, säger Klara, 23, att hennes egna värderingar påverkar vad hon tycker om det subjektiva presentationssättet.

K: [...] jag tyckte ju att det var ganska kul eftersom det var bisarrt men jag hade ju inte tyckt att det var så kul om de hade varit åt andra hållet att kvinnor kämpar för sin lön och de hade börjat skratta, då hade jag ju reagerat jättestarkt på det och tyckt att de var helt orimliga och dumma i huvudet. Så det beror kanske också på vilka värderingar man har i samhället. Men just i det här sammanhanget så tycker jag att det var lite befogat bara för att, jag skrattade ju också till lite för att det kändes som en så bisarr nyhet.

Klara, 23, säger att hon kan titta på subjektiv journalistik om det passar hennes åsikter, men om det skulle gå emot hennes åsikter och hennes värderingar så skulle hon välja bort mediet.

K: [...] jag tror inte att svenska folket är så homogena att de tycker så mycket samma saker så jag tror inte det hade lönat sig i Sverige för att någon gång hade alla reagerat på att någonting var fel om man hade varit så subjektiva i allting. Så där tror jag att man hade förlorat tittarsiffor istället för att vinna på det i längden.

Det fjärde exemplet som vi spelade upp för våra intervjupersoner gällde diskussionen om vapenlagar i USA. Här menar till exempel Therese, 24, att hon håller med journalisten eftersom att hon tycker att vapenfrågan i USA är ett stort problem och hon anser därför att den här typen av debatter behövs för att medborgarna ska uppmärksamma problematiken. Hon menar samtidigt att man ska respektera folk som tycker och tänker olika och att journalisten i inslaget låter sina egna känslor och egna tankar ta överhand även om hon håller med.

När vi spelade upp exempel fem, med Megyn Kelly, var det flera intervjupersoner som tyckte att hon gjorde fel som tog upp sina åsikter på det sättet hon gjorde. Till exempel säger Hugo, 25, att han inte vill att en journalist ska kasta sina värderingar, som han inte håller med om, på honom. Han tycker att journalisten i det fallet ska vara objektiv. Therese, 24, tycker att det blir väldigt konstigt att höra journalisten tala på det sättet och har väldiga problem med att journalisten vänder sig till barn.

De flesta av respondenterna verkar slitas mellan hur de tycker att nyheten ska presenteras utifrån sitt eget tycke och smak och hur nyheterna borde förmedlas utifrån ett samhällsperspektiv. Det talar alltså för en slitning mellan perspektiven gällande libertarianismen där fokus på individen ska leda till samhällets bästa och kommunitarianismen där samhällets bästa utgörs av ett etiskt fokus grundat på just samhället (Merrill, 1999, s. 5).

Flera intervjupersoner säger att de tycker en journalist ska vara objektiv om det finns flera sidor precis som Westerståhls objektivitetsmodell, där han tar upp balanskravet som innebär att olika parter och kontroversiella uppfattningar behandlas lika (1972, s. 11-12). Björn, 24, tycker att det är okej med subjektiv journalistik när journalisten tar upp ett ämne och tar ställning i ett ämne där journalisten vet att väldigt mycket människor i världen är överens i en fråga. Evelina, 21, säger att om det handlar om en konflikt känns det jobbigt om en reporter visar vad han tycker, men inte när det till exempel handlar om naturkatastrofer.

E: [...] här är det ju en konflikt mellan människan och naturen och då hejar ju alla på människan liksom, då kändes det som att var okej. Alltså då känns han bara väldigt mänsklig och det gör på något sätt att man förstår allvaret mer, som jag kan tycka är bra i sådana situationer, typ naturkatastrof-situationer.

Lovisa, 21, säger, efter exempel ett, att journalisten lägger in sina egna känslor alldeles för mycket och att man som reporter borde kunna klara av att rapportera sakligt. Efter exempel två, med Cecilia Uddén, säger hon å andra sidan att det blir väldigt starkt och sorgligt eftersom att hon känner igen rösten. Hon menar då att eftersom hon hört rösten rapportera väldigt sakligt tidigare så påverkar det henne när hon nu hör hur reportern brister ut i gråt. Lovisa, 21, säger att hon ändå tycker att det subjektiva presentationssättet gör inslaget oproffsig. Efter exempel tre säger hon att hon förstår att journalisterna har svårt att distansera sig till nyheten och hon förstår därför deras reaktion och hon nämner att journalisterna inte behöver vara lika distanserade som vid stora väderkatastrofer och krig.

Någon som inte uttalat diskuterar för att upplevelsen från de uppspelade exemplen med subjektiv journalistik beror på ämnet, är Peter, 22. Han inleder däremot intervjun med att säga att han tycker att bra värderingar, när det handlar om mångfald och genus, gärna

får komma fram genom subjektiv journalistik. Efter exempel ett säger han att han kunde förstå att journalistiken började gråta och eftersom att det var en spontan reaktion, och egentligen en ofrivillig subjektivitet i rapporteringen, kändes det nyttigt att få den bilden. När mänskliga reaktioner lyser igenom, tycker han alltså inte att det är något problem men efter de inslagen som vi spelade upp tyckte han däremot att samtliga inslag skulle bli bättre utan det subjektiva presentationssättet.

8.2 Vad kan subjektiv nyhetsrapportering innebära för publiken?

Benjamin, 23, Evelina, 21, Peter, 22, Niklas, 25, och Hugo, 25, argumenterar för hur det subjektiva presentationssättet gör att journalisterna känns äkta och mer mänskliga när de visar känslor eller egna åsikter. Hugo, 25, menar att det blir mer humant och nära oss och han säger att han vill ha en människa som kan visa reaktioner istället för att vara en robot. Han vill känna att både han och journalisten är dödliga. Hugo, 25 diskuterar för hur subjektivt presentationssätt kan göra att man får närmare kontakt med den som rapporterar och skapar en relation till nyhetsankaret. Peter, 22, säger att han inte tycker det är bra om alla nyhetsmedier har journalister som är statiska och robotar. Niklas, 25, säger att journalisten i exempel två går från att vara en yrkeskvinna till att bli en person mer och att nyheten och upplevelsen då förstärks.

N: [...] det förstärker ju nyheten helt klart och det känns verkligt på ett annat sätt [...] nu märker man ju att, eller hör man, att hon är där på plats och det faktiskt händer i verkligheten och det inte är något som någon sitter och säger. Man upplever ju det på ett sätt via henne.

Enligt användningsmodellen eller uses and gratification vill publiken försöka just tillfredsställa personliga relationer och personlig identitet (Fiske, 1984, s. 203-204). I dessa kategorier kan vi just finna behovet att få identifiera sig via medierna eller jämföra medierna med ens egna liv.

Lovisa, 21, säger att nyheten i exempel 4 blir mer intressant och påtaglig av journalistens sätt att agera. Panttis studie visar att känslor underlättar just begripligheten av nyheter och att det är ett bra sätt att fånga publikens uppmärksamhet (2010, s. 174-178). Häger skriver om identifikation som en faktor till mer lättbegripliga nyheter och att nyheter engagerar när de handlar om människor (2009, s. 91).

Klara, 23, säger, efter exempel ett, att nyheten kom närmare efter att reportern började gråta.

K: Det kändes typ som att nyheterna kom närmare, man förstår liksom att det handlar om riktiga människor. Annars när man ser på nyheter så känns det som att det kan vara så långt borta för att man inte har någon connection med det, men när man ser att någon annan blir så upprörd över det som ska vara objektivt så förstår man ändå att det här är en verklighet och man kan ta till sig det lättare tänker jag.

Efter att Lovisa, 21, sett exempel ett, säger hon att reportern inte är distanserad till det han rapporterar om och eftersom att han lägger in sina egna känslor blir hon själv också väldigt tagen. Hon säger också att det gör att hon lyssnar väldigt intensivt på nyheten. Även Björn, 25, menar, efter exempel ett, att han känner mer för reportern när reportern börjar gråta. Björn säger att man då får en känsla av hur det är på platsen. Även efter exempel två säger Björn, 25 att nyheten blir mer gripande och att man själv tänker till mer när känslor finns med i inslaget.

Therese, 24, säger att hon inte tar till sig nyheten annorlunda om det är ett subjektivt presentationssätt, men däremot säger hon att exempel två gör att hon känner att det är intressant att lyssna på eftersom det blir mer underhållande. Therese, 24 och Niklas, 25 säger båda att exempel fyra blir mer underhållande med ett subjektivt presentationssätt. Efter exempel tre, säger Therese, 24, att hon kan tänka sig att publiken i USA får mer relation till journalisterna efter den nyheten, eftersom att journalisterna vågade visa att de tyckte kommentaren från Microsofts CEO var komisk. Hon kan förstå deras reaktion men hon skulle däremot inte vilja se den typen av subjektivitet i Sverige, eftersom hon anser att en journalist inte ska förminska någon om det finns skilda åsikter.

Flera intervjupersoner diskuterar även för hur en journalist som visar känslorna ökar gör att känslorna hos publiken också ökar. Till exempel så säger Hugo, 25, att han känner mer efter exempel 2, med Cecilia Uddén.

H: [...] det var uppfriskande. Det var riktigt skönt. Så nu efter att ha hört det så... bring it on. Det är ju inget man kan... det är ju det som är det roliga när det är det spontana. Att hon brinner för detta, hon är helt knäckt, eller hon tycker det är skitjobbigt. Och det får mig att känna mig bra iallafall. Det är det som ökar känslorna för jag vet att hon bryr sig.

Peter, 22, menar att reportern i exempel två inte ger honom utrymme att skapa sig en egen uppfattning om situationen. Det går i linje med det Westerståhl skriver (1972, s. 4-5), att det är viktigt, ur demokratiskt synpunkt, att mottagarna får ta egna beslut. Peter, 22 säger att om reportern i exempel två hade varit mindre emotionell tror han att han hade fått mer svar och mer förståelse för vad som händer. Han menar också att det blir jobbigt när journalisten i exempel fyra är så frustrerad och att hans ord då inte heller räcker till. Han menar att det är dumt när det går ut över tittarnas förståelse för vad som händer.

Även Klara, 23, säger att det kan bli problematiskt med för mycket subjektivitet eftersom att man då inte får en överblick av situationen och inte får tillräckligt med information. Westerståhl lyfter just hur allsidig information i objektiv nyhetsförmedling ska vara underlag för egna ställningstagande och att det är ett villkor för att individen ska fungera som beslutsfattare (1972, s. 4-5).

Klara, 23, säger att presentationssättet i exempel 3 gjorde att fakta försvann från klippet eftersom att skrattet blev för mycket i fokus. Evelina, 21, anser också att subjektiv journalistik kan göra att man kopplar bort vad som sägs och att man då bygger upp falsk fakta i huvudet själv och att det kan göra att det då sprids fel fakta. Peter, 22, menar att subjektiv nyhetsrapportering kan bidra till en snedvriden bild av verkligheten och att man inte får ut allt av, exempel ett intervjuobjekt, om en journalist är för aggressiv.

Niklas, 25, tycker att ett inslag med en journalist, som blir känslös, kan uppfattas som oseriös, även om det inte går att styra över känslorna. Han säger också att det inte får bli för mycket känslor eftersom att det kan bli obekvämt att titta på. Han menar att det är obekvämt överlag att se människor som gråter, och känslan kan även göra att journalisten inte får ut så mycket som han eller hon velat.

Niklas, 25, säger vidare att journalisten i exempel fem säger till de andra att hon har rätt. Han menar att man får tycka vad man vill om frågan och att man inte behöver något nyhetsankare som säger vad som är rätt och fel i en fråga som handlar om mångfald. Även Peter, 22, tycker att det var dumt att journalisten i exempel fem sa hur det skulle vara. Han säger att det är dumt över huvudtaget att säga hur någonting är eller

att det ska vara på ett sätt. Han menar att en journalist istället kan argumentera för hur något är.

P: [...] jag tycker att informationen måste gå i första hand och att man visar den så, så länge det inte liksom går ut över tittarnas bild av verkligheten på ett dåligt sätt, alltså det finns ju tillfällen då man kan bidra till tittarnas bild av verkligheten genom att vara subjektiv men ofta så försvinner ju lite information också och då får man väl väga det lite.

Klara, 23, säger att om journalisten i exempel två, hade varit mer objektiv hade man mer fått bedöma själv om det var rätt eller fel. Även Niklas, 25, säger att journalister inte ska säga vad som är rätt och fel.

N: De ska ju vara någon form av brygga mellan nyheter och så vidare. Jag vet inte om de ska lägga så mycket vikt vid vad som är rätt och fel egentligen. Okej att jag håller med honom med vad han säger man jag tycker inte det är hennes jobb där som nyhetsankare att lägga vikten i vad som är rätt och fel.

Även Lovisa, 21, pratar om hur journalisten ska vara en brygga, fast uttrycker sig med ordet kanal. Hon menar att journalisten ska vara en kanal och att intervjupersonerna får stå för känslorna. Hon tycker inte att det är meningen att journalister i en nyhetssändning ska uttrycka sina egna åsikter. Lovisa, 21, säger att tycker det är fel att journalisterna i exempel tre och fyra lägger in sina åsikter för mycket och implementerar att det är fakta. Hon tycker att gränsen för att visa subjektiv journalistik går när en journalist uttrycker sin åsikt i ord och säger att det är rätt, men att känslor är med accepterat.

Peter, 22, säger efter exempel ett, att han kan förstå hur hemskt det är på platsen och att det känns äkta när journalisten visar känslor i form av sorg. Däremot tyckte han att exempel två gjorde att han inte fick ut allt han ville av nyheten.

Klara, 23, tycker att exempel ett känns professionellt trots att journalisten visar känslor, eftersom han inte gör det med flit. Han kan inte hjälpa hur han känner och att det är ett helt naturligt beteende. Klara, 23, förstår också att journalisten i exempel två blir frustrerad för att hon själv skulle bli frustrerad om folk inte lyssnar. Hon lyfter också att en människa inte kan hjälpa om han eller hon börjar gråta, men om det däremot är en intervju så kan journalisten förbereda sig mer på vad som kommer att hända och ska

därför under intervjun kunna hålla en objektiv syn på allting. Eftersom att vi hela tiden tar till oss nyheter av olika medier, tycker hon att journalisterna ska vara objektiva.

K: [...] om du kollar på typ TV4 eller SVT eller någonting och de ger dig en subjektiv bild, då kanske du automatiskt tar in en bild som inte är din egen utan att du bara fått den serverad så då bearbetar du inte och tänker på det, och det kan ju bli farligt i många fall också tänker jag, om man inte har en egen uppfattning om saker så därför tror jag att det är viktigt för att om de är objektiva så kan man själv avgöra om vad man tycker om saken.

Klara, 21, menar alltså att hon tycker att det är okej att visa känslor men tycker att gränsen, för subjektiv journalistik, går om en journalist börjar argumentera när det inte är meningen att det ska vara en argumentation.

K: Riskerna är att man kanske tycker saker bara för att reportern tycker det. Att den liksom applicerar sina känslor på en själv. Och ni vet när man kollar snabbt på nyheterna utan att tänka riktigt, då får man ju den känslan utan att riktigt ha förstått att man har fått den tror jag.

8.3 Hur påverkas publikens förtroende av subjektiv nyhetsrapportering?

Flera av intervjupersonerna uttryckte det som att förtroendet eller trovärdigheten inte påverkades särskilt mycket efter att ha tittat på våra exempel. Exempelvis säger Hugo, 25, att exempel två, med Cecilia Uddén inte gör att han får mindre förtroende för henne eller medieföretaget Sveriges Radio, eftersom han dels redan har stort förtroende för medieföretaget och dels tycker han inte förtroendet går förlorad efter att bara ha sett ett klipp. Det behöver i så fall följas över längre period. Han säger också att trovärdigheten inte förstärks efter att ha lyssnat på exemplet, utan att det bara är känslan som påverkas. Niklas, 25, säger efter exempel ett, att hans förtroende inte spelar in.

Westerlund (2006, s.7) menar att förtroendet är något som växer fram och vad som styr förtroendet är just en förväntan på mediet som påverkas av människors tidigare erfarenheter eller föreställningar om mediets beskaffenhet.

Efter exempel 3, säger Lovisa, 21, att hennes förtroende inte förändras för kanalen eller journalisten, men hon menar att om de hade tyckt något som var, enligt henne, helt uppåt väggarna fel, då tror hon att hennes förtroende hade förändrats. Ett sådant exempel är exempel 5, där Lovisa, 21, säger att hennes förtroende påverkas eftersom att hon tycker att kanalen inte är objektiv eller trovärdig alls.

L: [...] de låter ju ett nyhetsankare sitta där och basunera ut sin åsikt liksom och eftersom hon är ansiktet utåt så tänker man ju att okej, det här är deras åsikt och då blir det inte trovärdigt, något de säger, alls.

Hon menar att hennes förtroende påverkas negativt, både för journalisten och medieföretaget bakom. Det är flera andra intervjupersoner som också säger att de direkt tappar förtroendet i det sista exemplet, exempel fem, där flera tycker att deras förtroende för journalisten kändes lägre efter att ha sett klippet.

Peter, 22, menar att han kände att förtroendet tappades lite efter exempel två, med Cecilia Uddén, eftersom att han tycker att hennes ilska lyser igenom för mycket och att hon därför inte kan se rationellt på saken. Han menar alltså att han bara får journalistens bild av vad som händer och journalisten lämnar ingen plats för intervjupersonen att svara. Efter exempel fyra upplever också Peter, 22, att han tror mindre på journalisten, eftersom klippet, i sin helhet, känns oseriöst.

8.4 Hur ser publiken på mer subjektivitet i framtida svensk nyhetsrapportering?

Lovisa, 21, anser att svensk nyhetsrapportering är bra som den är och hon tycker det är skönt att nyhetsuppläsare är sakliga och talar med monoton röst. Peter, 22, säger också att svensk nyhetsrapportering är bra som den är men han tillägger också att om till exempel SVT intervjuar någon som har en viss åsikt och inte får tag på någon som har en annan åsikt, kan journalisten då istället vara subjektiv för att väga upp ståndpunkter, så att diskussionen blir rättvis. Klara, 23, säger att hon inte behöver ha subjektivitet i svensk nyhetsrapportering.

K: [...] jag vet inte om det är för att man är så van vid att de inte ska visa åsikter så mycket i Sverige, för jag hade nog kunnat kolla på det men jag hade nog föredragit typ Rapport-stilen på nyheter. För att det känns så trovärdigt och objektivt och det är det man vill ha, och sen kanske skaffa sig en egen uppfattning.

Klara, 23, diskuterar däremot för hur den subjektiva journalistiken kanske är den nya journalistiken och menar att om man vill konkurrera ut sina motståndare på marknaden så kanske man måste ha subjektiv journalistik för att verkligen locka tittare. Andersson (2009, s22) skriver om hur medieföretagen kan behöva gå emot ideal, som till exempel

objektivitet, för att just locka publik. Klara, 23, tror däremot inte att för mycket subjektiv journalistik skulle fungera i Sverige eftersom att det inte är så mycket att konkurrera med. Hon tycker att det hade förstört mer än att gynna journalistiken. Evelina, 21, och Therese, 24, anser att de inte vill se för mycket subjektiv journalistik i svensk nyhetsrapportering.

Björn, 24, tror att förändringar i journalistiken är bra och att det blir mer intressant med subjektivt journalistisk nyhetsförmedling. Han tar lättare till sig vad som sägs, men samtidigt vill han inte ha för mycket subjektivitet. Niklas, 25, tycker att det behövs mer subjektiv journalistik i svensk nyhetsrapportering eftersom att han tycker det är bra med känslor och personlighet eftersom det känns mer äkta. Han vill däremot inte ha för mycket i fel situationer. Om det blir för mycket, menar Niklas, 25, att man fokuserar för mycket på hur reportern är istället för att ta till sig vad de säger.

9 Diskussion och sammanfattning

I avsnittet tar vi åter upp våra frågeställningar och sammanfattar det vi har kommit fram till. Vi avslutar avsnittet med att föreslå vidare forskning i ämnet.

Synen på subjektiv journalistik är relaterad till mottagarens förhållningssätt till nyhetsinnehållet i flera avseenden. Vår slutsats är att intervjupersonerna har haft svårt att särskilja vad de tycker om den subjektiva journalistiken utan att blanda in innehåll och ämne från de exempel vi spelat upp. Åsikterna har i allra högsta grad baserats på deras ståndpunkter i ämnen, deras normer och värderingar. Deras åsikter kring presentationssättet styrs alltså till största del av vad nyheten handlar om. Enligt vår mening kan man dra slutsatsen att intervjupersonerna kan acceptera en oväntat hög nivå av subjektivitet i nyhetsrapportering om nyheten behandlar ett ämne där alla samhällsmedlemmar står på samma sida och om subjektiviteten innebär att journalisten tydligt deltar i dessa värderingar. Exempel på ett sådant ämne skulle kunna vara naturkatastrofer. Det är alltså frågan om ett etiskt ställningstagande från journalisten som bör utgå från ett mer kommunitaristiskt perspektiv (Merrill, 1999, s.4). Samhällets ståndpunkt bör, enligt våra slutsatser, utgöra grunden för de etiska besluten inom journalistiken. Samtidigt finns tydliga tecken på libertarianism bland svaren. Intervjupersonerna förhåller sig ytterst kritiska till subjektiv journalistik om de inte håller med om journalistens ståndpunkt i ämnet.

Förtroendebedömningen av medier med subjektiv journalistik behöver inte påverkas i någon större omfattning utan där är det flera faktorer som spelar in i förtroendekriterierna. En intressant iakttagelse var att ju mindre intervjupersonen höll med reportern eller journalisten i ämnet, desto mer påstod de att förtroendet påverkades. Samtidigt kunde det påstådda förtroendet för en reporter efter ett exempel ändras efter att respondenten tagit del av ett annat exempel. Sammantaget var det tydligt att förtroendet är en faktor som inte påverkas nämnvärt av subjektivitet i nyhetsrapportering efter att bara fått se ett exempel från ett medie företag. Ska den påverkas behöver det vara upprepade tillfällen, och där krävs ytterligare undersökningar.

Vi kunde också se att flera intervjupersoner tyckte att det var mer accepterat med ett subjektivt presentationssätt om journalisten fick oförutsedda känslor än i de fall där de hade egna ståndpunkter i en fråga. Visades känslor i inslaget så såg respondenterna förbi det faktum att det bakom dessa känslouttryck fanns tydliga ståndpunkter och åsikter. Känslorna fungerade alltså som en slags förklädnad till ståndpunkter.

Trots att flera intervjupersoner såg fördelar med den subjektiva journalistiken tyckte en stor del av dem att nyhetsrapporteringen i Sverige är bra som den är. Även om mer subjektiv journalistik i nyhetsrapportering skulle upplevas som uppfriskande så lyfte intervjupersoner att det inte borde vara för mycket subjektiv journalistik eftersom att det kan bli för mycket fokus på journalisten eller på empatin för de iblandade. På så sätt kan fokus flyttas från den konkreta informationen som ges och publiken kan omedvetet lämnas med en vinklad bild av nyheten eller brist på information.

9.1 För- och nackdelar med subjektivitet

De fördelar som vi kan uppfatta i intervjupersonernas svar handlar om hur ett subjektivt presentationssätt kan bidra till att publiken tar till sig en nyhet mer. De känner mer för nyheten, kommer ihåg den mer och publiken kan relatera till, och känna igen sig i, nyheten. Ett subjektivt presentationssätt kan öka begripligheten på nyheten, förstärka nyheten och få publiken mer uppmärksam i vad som sägs. Viss subjektiv journalistik kan också göra en nyhet mer underhållande, vilket i vissa fall kan vara en positiv egenskap.

Vad som däremot kan vara nackdelar med ett subjektivt presentationssätt i nyhetsförmedling är det kan göra att publiken inte skapar sina egna uppfattningar och att det också kan göra att publiken får mindre förståelse eller otillräckligt med svar på vad som händer. En av kategorierna i användningsmodellen är bevakning som innebär just att publiken har ett behov av att kunna skaffa sig information via medier och få information om den komplicerade värld vi lever i (Fiske, 1984, s. 203-204).

Flera intervjupersoner var eniga om att de inte ville bli skrivna på näsan, utan att de ville skapa sina egna åsikter utan att en journalist skulle säga vad som var rätt eller fel i en fråga. Blir det för mycket fokus på hur en journalist reagerar eller agerar i ett nyhetsinslag kan det i vissa fall ta fokus från vad nyheten handlar om och göra att publiken kopplar bort vad som faktiskt sägs. Intervjupersonerna menar att när för mycket objektiv fakta försvinner resulterar det i att publiken ersätter det med egen fakta och att det kan ge en snedvriden bild av verkligheten.

9.2 Förslag på fortsatt forskning

Vid litteraturgranskningen framkom det att det fanns ett begränsat antal studier där publiken tillfrågats om sina uppfattningar kring nyhetsrapportering. Studier om publiken har ofta fokuserats på publikens medieanvändning eller förtroendemätningar. Vid de tillfällen där studier tagit upp just den subjektiva journalistiken har det varit journalister som tillfrågats om deras upplevelser. Studier kring publikens syn på ämnet har saknats. I vår studie har vi försökt finna nyanser i uppfattningar kring den subjektiva journalistiken hos en yngre generation och studien har därför bara skummat på ytan över vad publiken kan ha för syn på den subjektiva journalistiken. Det vore därför intressant att i vidare forskning titta på en äldre publik för att se om de har mer eller mindre acceptans för känslor och egna åsikter hos journalister i nyhetsrapportering och i framtiden också ställa en yngre och en äldre generation mot varandra.

Eftersom vi gjort en kvalitativ studie går det inte att dra representativa slutsatser, men intervjupersonernas svar kan ge en stark indikator över vad subjektiv nyhetsrapportering kan leda till. För att närma sig en representativ slutsats vore ett intressant steg i forskningsväg vara att göra en kvantitativ studie som undersöker publikens åsikter om ett subjektivt presentationssätt, som komplement till den kvalitativa kartläggning vi

börjat göra. Eftersom det subjektiva presentationssättet verkade mer förekommande i amerikansk nyhetsrapportering än i svensk nyhetsrapportering, vore det också intressant att göra en uppföljande studie om 2-3 år från nu. Det hade varit intressant att se om den subjektiva journalistiken då mer förekommer i svensk nyhetsrapportering och man hade då kunnat undersöka om publikens åsikter om den subjektiva journalistiken kommit att bli ännu mer positiv eller inte.

Framtida forskning skulle också kunna titta mer på hur förtroende för medieföretag eller journalist påverkas av journalistens presentationssätt.

Referenser

Tryckta källor

Backman, J. (2008). *Rapporter och uppsatser*. (2., uppdaterade [och utök.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.

Capella, J. N., & Jamieson, K. H. (1997). *Spiral of cynicism: The press and the public good*. New York : Oxford University Press.

Christians, C.G., Fackler, M., Ferré, J.P., Fackler, P.M. & Ferre, J.P. (1993). *Good news: social ethics and the press : Communication & Society* [Elektronisk resurs].

Dahmström, K. (2011). *Från datainsamling till rapport: att göra en statistisk undersökning*. (5. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Ekström, M., & Larsson, L. (red.). (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Elliot, M. (1997). *Förtroendet för medierna: TV, radio och dagspress i allmänhetens ögon*. Diss. Göteborg : Univ.. Göteborg.

Fichtelius, E. (2008). *Nyhetsjournalistik: tio gyllene regler : version 2.0*. (2., uppdaterade uppl.) Stockholm: UR.

Fiske, J. (1984). *Kommunikationsteorier: en introduktion*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Goffman, E. (1986). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Boston: Northeastern University.

Gunther, R. & Mughan, A. (red.) (2000). *Democracy and the media: a comparative perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hadenius, S., Weibull, L. & Wadbring, I. (2011). *Massmedier: press, radio och tv i den digitala tidsåldern*. (10., uppdaterade uppl.) Stockholm: Ekerlid.

- Hultén, L.J. (1993). *Journalistikens villkor: om plikten att informera och lusten att berätta*. Stockholm: Natur och kultur.
- Häger, B. (2009). *Reporter: en grundbok i journalistik*. (1. uppl.) Stockholm: Norstedt.
- Lundahl, U. & Skärvad, P. (1999). *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*. (3. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Publicistklubben (2009). *Vad är problemet?*. Stockholm: Publicistklubben.
- Merrill, J.C. (1999). Foundations for media ethics. I: Gordon, A.D. & Kittross, J.M. (s. 1-25). *Controversies in media ethics*. (2. ed.) New York: Longman.
- Ritzer, G. (2009). *Sociologisk teori*. (1. uppl.) Malmö: Liber.
- Strömbäck, J. (2004). *Den medialiserade demokratin: om journalistikens ideal, verklighet och makt*. (1. uppl.) Stockholm: SNS förl..
- Trost, J. (2005). *Kvalitativa intervjuer*. (3. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Westerståhl, J. (1972). *Objektiv nyhetsförmedling*. Göteborg: Akademiförl..

Vetenskapliga artiklar

- Blaagaard, BB (2013) Shifting boundaries: Objectivity, citizen journalism and tomorrow's journalists. *JOURNALISM*, 14(8), 1076-1090. doi: 10.1177/1464884912469081
- Boudana, S (2011) A definition of journalistic objectivity as a performance. *Media, Culture & Society*, 33(3), 385-398. doi: 10.1177/0163443710394899
- Chong, D., & Druckman, J. N. (2007). A theory of framing and opinion formation in competitive elite environments. *Journal of Communication*, 57(1), 99-118. doi:10.1111/j.1460-2466.2006.00331.x
- De Vreese, C. H. (2005). News framing: Theory and typology. *Information Design Journal + Document Design*, 13(1), 51-62.

Druckman, J. N. (2001). The implications of framing effects for citizen competence. *Political Behaviour*, 23(3), 225-226.
doi:10.1023/A:1015006907312

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58. doi:10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x

Pantti, M (2010). The value of emotion: An examination of television journalists' notions on emotionality. *European Journal of Communication*, 25(2), 168-181. doi: 10.1177/0267323110363653

Richard, B, Rees, G (2011) The management of emotion in British journalism. *Media, Culture & Society*, 33(6), 851-867. doi: 10.1177/0163443711411005

Wahl-Jorgensen, K (2013) Subjectivity and story-telling in journalism. *Journalism Studies*, 14(3), 305-320. doi: 10.1080/1461670X.2012.713738

Elektroniska källor

Edman, N (2013). "Många reaktioner efter korrespondentens gråt". [Artikel] Sveriges Television 23 oktober (elektronisk) Tillgänglig
<<http://www.svt.se/nyheter/sverige/manga-reaktioner-efter-korrespondentens-grat>>
(2014-12-11)

Ekot (2013). "Egypten tillbakavisar kritik om syriska flyktingar" [Radio] Producent: Anne Lagercrantz. Sveriges Radio 23 oktober (elektronisk) Tillgänglig
<<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5682578>> (2014-12-11)

Keller, B (2013) "Is Glenn Greenwall the future of the news?" [Artikel] The New York Times 27 oktober (elektronisk) Tillgänglig
<http://www.nytimes.com/2013/10/28/opinion/a-conversation-in-lieu-of-a-column.html?_r=0> (2014-12-11)

Medierna i P1 (2013). "Hur mycket känslor tål journalistiken?" [Radio] Producent: Lars Ruedson. Tredje Statsmakten Media AB 18 november (elektronisk) Tillgänglig
<<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=2795&grupp=9346&artikel=5162321>> (2014-12-11)

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning [Elektronisk resurs]*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Referenser till exempel

Presenteras i den ordning de visades för respondenterna.

Reporter Overcome With Emotion - Joplin Tornado (2011-05-23).

https://www.youtube.com/watch?v=r8kg2dEJo_Y [2014-11-14]

Egypten tillbakavisar kritik om syriska flyktingar (2013-10-23).

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5682578> [2014-11-12]

CNN Anchor Funnily Reacts to Microsoft CEO Sexist Statements (2014-10-10).

<https://www.youtube.com/watch?v=4UEQaGyLaAY> [2014-11-14]

Heated Debate - "You're An Unbelievably STUPID Man Aren't You!" Piers Morgan To Pro-Gun Guest (2012-12-18). <https://www.youtube.com/watch?v=RC4JJWUtzkc> [2014-11-13]

Megyn Kelly: 'Santa Is What He Is,' Which Is White

(2013-12-12). <https://www.youtube.com/watch?v=7XYIJqf4dLI> [2014-11-14]

Bilagor

Bilaga A: Presentation av de nio intervjupersonerna

Intervjustudien omfattar nio intervjupersoner. I det här avsnittet har vi skrivit kortare och individuella presentationer för var och en av de nio individerna. I analysen refererar vi endast till namn och ålder, så här finns mer information om personen bakom. Det vi valt att lyfta fram är intervjupersonernas intressen, hur personernas medieanvändning ser ut när det kommer till att ta del av nyheter via etermedia, samt hur deras bild av svensk nyhetsrapportering ser ut gällande presentationssättet. Det skall understrykas att alla namn är påhittade och vi har försökt att inte presentera information som skulle kunna röja intervjupersonernas anonymitet. Intervjupersonerna presenteras i stigande åldersordning.

Evelina, 21

Evelina, 21, kommer från Sollentuna i Stockholm och studerar i Kalmar. Hennes intressen är att rita, resa och umgås med kompisar. Hon har ingen TV i nuläget men hon tror att hon tittar på Nyhetsmorgon någon gång i veckan, men hon säger att det inte är så ofta som hon tar del av nyheter från TV eller radio. När hon väl tar del av nyheter blir det via Internet på datorn eller via appar på telefonen. Hon tycker att svensk nyhetsrapportering är ganska bra och menar att det är en allvarlig ton över allting och hon menar att SVT, speciellt, känns väldigt trovärdigt. Hon tycker att SVT verkar ha bra källor och hon tycker det känns som att de inte skulle presentera något som inte var sant och de skulle heller inte vinkla det.

Lovisa, 21

Lovisa, 21, kommer från Stockholm och studerar för tillfället i Kalmar. Hennes intressen är musik, matlagning, relationer, fotografering och feminism. Hon tar del av nyheter via etermedia någon gång varje dag. Hon säger att nyheterna presenteras ganska sakligt, men hon tycker att negativa nyheter också vinklas negativt så att det blir tydligt att det är något dåligt som hänt.

Peter, 22

Peter, 22, kommer från Mölnlycke, utanför Göteborg. Han studerar just nu i Kalmar och hans intressen är att spela gitarr, träna kampsport och se på dokumentärer. Han tror att han tar del av nyheter via etermedier tre gånger i veckan och det blir nästan bara via TV. Peter tycker att nyheter presenteras objektivt, men menar att via värderingar kan lysa igenom men att det då är oftast ”bra värderingar”, vilket han inte tycker är något negativt.

Klara, 23

Klara, 23, kommer från Tibro och studerar i Kalmar. Hennes intressen är film, musik och vänner och hon tar del av nyheter fem dagar i veckan, tror hon, och då blir det mest TV. Hon har en bild av att presentationssättet i svensk nyhetsrapportering är väldigt strikt och formellt och att nyheter läses upp rätt upp och ner. Hon menar att det ger ett seriöst intryck och att hon är van vid att se det på det sättet.

Benjamin, 23

Benjamin 23, kommer från Stockholm och han tar del av nyheter från TV och radio dagligen, men mest blir det från TV. Benjamin tycker att presentationssättet av nyheter i Sverige är väldigt bra, eftersom att han tycker det är professionellt och han menar att det presenteras objektivt, eftersom att han inte reagerat på att det skulle varit subjektivt. Han tycker att det känns seriöst och pålitligt och han tycker att när han tittar på nyheterna på SVT eller på TV4, så känner han att han kan lita på det som sägs.

Therese, 24

Therese 24, kommer från Täby, utanför Stockholm och studerar i Kalmar. Hennes intressen är träning, bakning, resor och musik. Enda gången hon tar del av nyheter från etermedia är på morgonen när hon tittar på Nyhetsmorgon och det har hon som morgonrutin varje dag, säger hon. Hon upplever att nyheterna i svensk nyhetsrapportering presenteras ganska seriöst. Hon tycker att det känns allvarligt och hon tycker det känns seriöst på TV4 och menar att det är relevanta inslag. Therese uttrycker att det inte känns så ”blahaigt”. Hon tror att hon fått någon form av förtroende för TV4 eftersom att det har en stor inverkan på henne att hon känner igen profilerna, vilket gör att hon känner för reportern och för att reporterna känns ”gamla i gemet”, eftersom hon följt dem flera år.

Björn, 24

Björn, 24, kommer från Karlskrona och han studerar i Kalmar. Hans intressen är musik, film, matlagning och sport. Han tar del av nyheter via Internet varje dag, men tittar på nyheter på TV någon gång i veckan. Han lyssnar bara på nyheter på radio, när han sitter i bilen, vilket är väldigt sällan. På Internet läser han mest olika webb-tidningar, men det kan hända att han följer någon live-sändning på webb-tv:n på Aftonbladet, säger han. Björn tycker att nyheter i Sverige oftast presenteras objektivt och han tycker att medier oftast håller sig till sanningen och att de framställer nyheten utan att välja något parti. Han menar att han vill ha nyheter på det sättet eftersom man själv ska få möjligheten att tolka nyheten som man själv vill.

Niklas, 25

Niklas, 25, kommer från Trollhättan och studerar i Kalmar. Hans intressen är idrott, i synnerhet fotboll, resor, hälsa och matlagning. Han tar del av nyheter via etermedier varje dag, men det blir mest från tv. Niklas tycker att nyheterna presenteras utan något som helst känslengagemang och han tycker att det presenteras väldigt sakligt, vilket han tycker är bra.

Hugo, 25

Hugo, 25, är från Lund och studerar i Kalmar. Hugos intressen är språk, historia, sport och att träffa nya människor. Han tar del av nyheter i etermedia varje dag. Han tror att det aldrig ha gått att vara helt objektiv i nyhetsrapportering i och med att mediet har en ideologi och att det blir roligare med en vinkling. Han tycker att tv och radio håller det väldigt objektivt och han upplever det som att nyheter från radio läses upp rakt upp och ner, men att det kan ske diskussioner efteråt och att det då är baserat på personliga åsikter.

Bilaga B: Presentation av exempel på subjektiv journalistik

Exempel 1

Vårt första exempel visar en reporter, Mikes Bettes, när han står i Joplin, Missouri, stunden efter att en tornado decimerat staden den 22 maj 2011. Mikes Bettes är en on-camera meteorolog för den amerikanska kabel-tv och satelittv-kanalen The Weather Channel som sänder väderprognoser och väderrelaterade nyheter och analyser, samt

dokumentärer och underhållningsprogram med anknytning till vädret. I inslaget ser Mikes Bettes ut över tornandos förödelse och börjar gråta.

Exempel 2

Det andra exemplet är ett radioinslag som sänts i ekot i Sveriges Radio. Inslaget skulle handla om situationen för syriska flyktingar i Egypten efter båtkatastrofen utanför Italiens kust. Cecilia Uddén ställer frågor om de flyktingar som tvingas tillbaka till Syrien. Badr Abdelaty vägrar erkänna att syrianska flyktingar skickas tillbaka till sitt krigshärjade hemland och ger byråkrat-svar till Cecilia Uddén. Cecilia Uddén försöker få Badr Abdelaty att förstå men Badr Abdelaty irriteras av frågan om en kvinna som förlorat sina tre barn utgör en säkerhetsrisk. Tillslut brister det för Cecilia Uddén och hon börjar gråta. Badr Abdelaty stänger då av bandspelaren och säger att intervjun är över.

Exempel 3

CNN News room är ett nyhetsprogram med broadcasting hela veckan.

I klippet visar nyhetsankaret Don Lemon upp ett inslag där Microsofts VD, Satya Nadella, uttalar en ”sexistisk” anmärkning om trust karma, där han menar att kvinnor som inte söker en löneförhöjning har bra karma. Han menar att kvinnor i den tekniska branschen inte ska be om vad de är värda eftersom det inte är det bästa sättet att komma framåt. I samtalet med datavetaren Maria Klawe, CD för Harvey Mudd Collage, säger Nadella att de kvinnor som inte begär en löneförhöjning har superkrafter och att det är god karma som kommer tillbaka. Efter klippet lägger sig ett av nyhetsankarna ner över bordet och suckar högljutt över uttalandet och nyhetsankaret Don Lemon skrattar till.

Exempel 4

Piers Morgan tonight är en talkshow som sänts på CNN där journalisten Piers Morgan tar upp aktualiteter, främst i form av diskussioner med människor kopplade till det aktuella ämnet. I det här exemplet har han bjudit in Larry Pratt, executive director of Gun Owners of America, för en diskussion gällande vapenlagen i USA, ett par dagar efter skolskjutningen i Newtown, Connecticut i december 2012. De båda männen står på två helt olika sidor i debatten och diskussionen blir snabbt hetsk och Piers Morgan blir mycket upprörd och avbryter och slänger förolämpningar mot Larry Pratt.

Exempel 5

Fox News är en amerikansk kabel-tv-kanal som sänder nyheter dygnet runt. Kanalen är en av de mest sedda kabelkanalerna i USA.

I klippet sitter journalisten, programledaren och den politiska kommentatorn på Fox News, Megyn Kelly i sitt egna program The Kelly File. Programmet är ett amerikanskt aktualitetsprogram som fokuserar på late-breaking berättelser i ett levande format samt nyhetsanalys och djupgående undersökande rapporter varvat med intervjuer. I segmentet vänder sig Kelly till barnen som tittar och säger att jultomten är vit och att det finns personer som hävdar att han borde vara svart, och tillade: "Men Santa är vad han är , och bara så ni vet, vi bara diskuterar det här för att någon skrev om det". Senare i segmentet uppger Kelly också att Jesus var en vit man.

Bilaga C: Intervjuguide

Information om intervjupersonen.

Inledande frågor

Namn + fiktivt namn

Ålder

Hemort

Hur ofta tar du del av nyheter via tv och/eller radio?

Hur är din bild av hur svenska nyheter presenteras?

Presentationssättet

Beskriv dina tankar kring det här inslaget.

Vad i inslaget fångar dig mest?

Får inslaget någon effekt på dig?

Presentationssättet, bidrog det att du tog till dig mer?

Mängd känsla? För lite/lagom/för mycket känsla?

Förtroendet

Hur seriöst känner du att det här är?

Känns det här trovärdigt?

Hur stort är ditt förtroende för den här journalisten/medieföretaget?

Vad grundar det sig i?

Vad kunde gett dig mer/mindre förtroende?

Sammanfattande frågor

Var går gränsen? När är det okej när är det inte okej?

Hur ofta borde man blanda in känslor i nyhetsrapportering?

Är det mer okej när det är live än inspelat?

Vilket av de fem presentationssätten föredrar du? Varför?

Är det något av de uppspelade fallen som du skulle vilja se i svensk radio eller tv?

Vad tror du kan vara det bästa/sämsta med att blanda in känslor i nyhetsrapportering?

Är det någon skillnad i presentationssätt mellan radio och tv?